

POROČILO O DELU IN POSLOVANJU
Nacionalne agencije RS za kakovost v visokem šolstvu
V LETU 2014

**"Kakovost – zelo težko jo je pridobiti,
zelo lahko pa jo je izgubiti."**

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Uvodna beseda

Leto 2014 je peto leto delovanja Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (v nadaljnjem besedilu: agencija). Kot direktor agencije začejam tretje leto na tej funkciji. Zapis pričujočega poročila o delu in poslovanju agencije je podoben onemu za leto 2013 in povzema realizacijo zastavljenih nalog in opravil iz delovnega in finančnega načrta za leto 2014. Ta načrt dela je vseboval tudi akcijski (operativni) načrt dela za leto 2014, ki je imel podlago v samoevalvacijskem poročilu za leto 2013. V februarju 2015 je bil sprejet posodobljen Poslovnik kakovosti agencije in zato bomo vse zapise načrtov in poročil v prihodnjih letih posredovali tako, da bodo skladni z navedenim poslovníkom kakovosti. Veljalo bi tudi razmisliti da bi število različnih dokumentov, ki povzemajo dejavnosti v preteklem letu, zmanjšali.

Agencija je poleg stalnih zadolžitav v skladu s poslanstvom in vizijo – to je izvedba akreditacij in reakreditacij oziroma zunanjih evalvacij visokošolskih zavodov, študijskih programov in višjih strokovnih šol – opravila v letu 2014 zunanjo evalvacijo delovanja agencije po 2. in 3. delu evropskih standardov in smernic – European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area - ESG Part 2 and 3 – oziroma po prirejenih standardih ENQA. Agencijo je v novembru 2014 namreč obiskala mednarodna skupina presojevalcev ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education – Evropska asociacija za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu). V ta namen je agencija pripravila samoevalvacijsko poročilo za 2013, ki ga je dodatno dopolnila s stanjem na agenciji v oktobru 2014. Tudi to poročilo mednarodnih evalvatorjev je bilo za agencijo ugodno in agencija je 6. marca 2015 postala polnopravna članica ENQA za obdobje petih let. Dodatna obvezna poročila o delovanju mora agencija oddati na ENQA v marcu 2016 in v marcu 2017.

S polnopravnim članstvom v ENQA je bil dosežen tudi drugi strateški cilj agencije za obdobje 2011-2016. Prvi cilj je bil izpolnjen, ko je bila v letu 2013 agencija vpisana v seznam (register) zaupanja vrednih evropskih agencij, EQAR. Zakaj je ta dogodek za agencijo tako pomemben? V resoluciji Nacionalnega programa visokega šolstva 2011-2020 je bilo agenciji z 21. ukrepom naloženo, da se zunanje evalvira ter kandidira za vključitev tako v EQAR kot v ENQA. Ob tem je bil v pojasnilu tega sklepa zapisan tudi dvom: "če se bo ob zunanji evalvaciji ugotovilo, da agencija ne izpolnjuje evropskih standardov in smernic za kakovost v visokem šolstvu oziroma meril za članstvo v ENQA, se takoj sprejmejo vsi potrebni ukrepi – v primeru težav z zakonodajo se spremeni Zakon o visokem šolstvu, v primeru težav z delovanjem se nemudoma spremeni delovanje agencije." Ta dvom se je razblinil. Seveda pa vsi stremimo, da bi boljše delovali v prihodnje.

Agencija si pridobiva ugled, saj aktivno in enakopravno deluje še v treh mednarodnih organizacijah: v ECA (European Consortium of Accreditation), v CEENQA (Central and Eastern European Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education) in v INQAAHE (International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education). V decembru 2014 je podpisala kot partner Erasmus+ projekt EIQAS (Enhancing Internal Quality Assurance Systems) skupaj s Poljsko, Portugalsko in Bolgarijo.

Veliko besedila v tem poročilu je povzeto iz obširnih zapisnikov Sveta agencije.

V Ljubljani, maj 2015.

Ivan Leban, direktor

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

n.a.k.v.i.s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s.q.a.a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Vsebina

IZ STRATEGIJE RAZVOJA AGENCIJE ZA OBDOBJE 2011–2016	7
NALOGE IZ DELOVNEGA IN FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2014	8
PREGLED DELA ORGANOV ODLOČANJA AGENCIJE NA PRVI IN DRUGI STOPNJI	11
SVET AGENCIJE	10
PRITOŽBENA KOMISIJA	22
DIREKTOR	23
PRIKAZ URESNIČEVANJA NALOG IZ DELOVNEGA NAČRTA AGENCIJE ZA LETO 2013	27
A) AKREDITACIJE VISOKOŠOLSКИH ZAVODOV IN ŠTUDIJSКИH PROGRAMOV	
TER ZUNANJE EVALVACIJE VIŠJIH STROKOVNIH ŠOL	29
B) VZPOSTAVITEV CELOVITEGA INFORMACIJSKEGA SISTEMA AGENCIJE	31
C) VKLJUČITEV V ENQA	32
D) PRENOVA STRATEGIJE AGENCIJE IN CILJI OD 2014–2016	33
E) SISTEM OBVEŠČANJA DELEŽNIKOV O AKTIVNOSTIH AGENCIJE	33
F) USPOSABLJANJE ČLANOV SVETA IN STROKOVNJAKOV	34
FINANČNI VIRI	35
KADRI	40
SKLEP	43
SUMMARY	45
DODATEK	47
Poročilo panela ENQA 2015	
Pismo predsednika ENQA 2015	

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

IZ STRATEGIJE RAZVOJA AGENCIJE ZA OBDOBJE 2011–2016

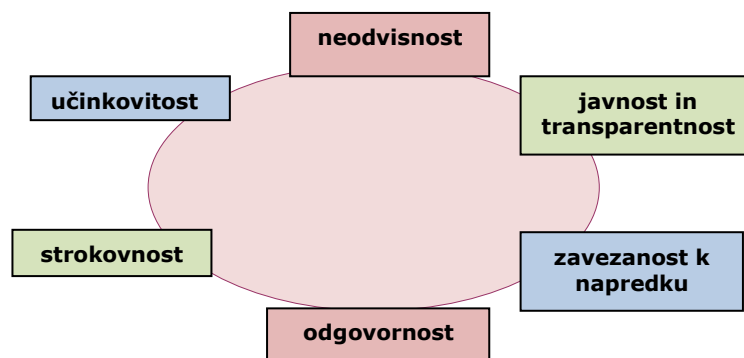
Poslanstvo

Agencija skrbi za razvoj in delovanje sistema zagotavljanja kakovosti v slovenskem visokem šolstvu. Deluje vsebinsko in formalno odgovorno ter svetovalno do vseh deležnikov in udeležencev v terciarnem izobraževanju v skladu z evropskimi in svetovnimi smermi razvoja.

Vizija

Agencija bo s sistemom razvoja zagotavljanja kakovosti pripomogla k temu, da bo visoko šolstvo v Sloveniji izobraževalno in raziskovalno kakovostno, mednarodno prepoznavno, konkurenčno in enakovredno vključeno v svetovni visokošolski prostor.

Vrednote

STRATEŠKI CILJI AGENCIJE (iz strategije razvoja agencije za obdobje 2011 – 2016, sprejete na Svetu agencije novembra 2011):

- razvoj in delovanje sistema zagotavljanja kakovosti;
- spremljanje napredka in utrjevanje kulture kakovosti visokega šolstva;
- umeščanje in prepoznavanje vloge, pomena in kakovosti delovanja agencije v javnosti;
- soustvarjanje in razvoj politike visokega šolstva na področju kakovosti;
- spodbujanje kakovosti transnacionalnega izobraževanja;
- vključitev agencije v mednarodna združenja (ENQA in EQAR);
- zagotavljanje visoko kakovostnih svetovalnih storitev agencije s strokovno usposobljenimi kadri.

Prioritetni cilji do leta 2013, zamaknjeni tudi v leto 2014 pa:

- preoblikovanje sistema zagotavljanja kakovosti v visokem in višjem šolstvu;
- vzpostavitev in razvoj sistema zagotavljanja kakovosti agencije;
- sodelovanje pri razvoju visokega in višjega šolstva v Sloveniji.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

NALOGE IZ DELOVNEGA IN FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2014

Delovni in finančni načrt za leto 2014 (v nadaljevanju: delovni načrt) je bil potrjen na seji Sveta agencije 19. junija 2014. Z njim je bil sprejet tudi preobširen akcijski načrt delovanja agencije za leto 2014, ki je vseboval naslednje postavke: izboljšanje notranjega sistema kakovosti, izboljšanje zunanjskega sistema kakovosti, informacijski sistem agencije, mednarodno sodelovanje, ukrepi za izboljšanje delovanja agencije in njenega položaja v slovenskem visokošolskem prostoru. Vsaka od gornjih postavk je bila razdeljena na številne podaktivnosti.

Navajam povzetek sklepnega dela samega delovnega načrta za leto 2014:

Leto 2014 je bilo namenjeno predvsem mednarodni afirmaciji agencije. Poleg akreditacij in reakreditacij oziroma zunanjih evalvacij visokošolskih zavodov in študijskih programov ter zunanjih evalvacij višjih strokovnih šol so bile aktivnosti usmerjene predvsem v:

- zagotavljanje nemotenega delovanja agencije, predvsem v reševanje akutnega finančnega in kadrovskega vprašanja
- izbiro in sodelovanje z izvajalcem pri vzpostavljanju celovitega informacijskega sistema agencije;
- samoevalvacijo agencije 2013 in pripravo na zunanjo evalvacijo agencije za sprejem v ENQA.;
- stalno usposabljanje kandidatov za uvrstitev v register strokovnjakov, analize akreditacijskih in evalvacijskih poročil strokovnjakov ter drugega potrebnega gradiva;
- tvorno sodelovanje z deležniki v visokem šolstvu in višjem strokovnem izobraževanju na delavnicah in strokovnih posvetih;
- sodelovanje v mednarodnih projektih, povezanih z delom agencije;
- sodelovanje s tujimi agencijami;
- prenovo in prečiščenje Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov ter obrazca za vlogo kot sestavnega dela meril;
- zbiranje podatkov od visokošolskih zavodov, višjih strokovnih šol, strokovnjakov in drugih deležnikov o delu agencije, analiza anketnih vprašalnikov in sprejetje ukrepov za izboljšave na podlagi anketnih izsledkov;
- načrtovano sodelovanje na različnih konferencah, posvetih in delavnicah doma in v tujini;
- prevod vsega pomembnega gradiva v angleški jezik in vzdrževanje spletne strani agencije ter pregledna javna objava poročil strokovnjakov
- sodelovanje pri spremembah visokošolske zakonodaje.

Velikega pomena je bila pridobitev zaupanja vseh deležnikov in širše javnosti v delo agencije ter okrepitev njene prepoznavnosti.

Vse navedene usmeritve so bile povezane s skrbjo za kakovostno delo agencije prek samoevalvacije in zunanje evalvacije agencije, s sodelovanjem z zunanjimi deležniki oziroma vzpostavljanjem učinkovitega in sporazumno dogovorjenega sistema zunanjskega zagotavljanja kakovosti ter s sodelovanjem z evropskim visokošolskim prostorom

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

(European Higher Education Area – EHEA) ob upoštevanju evropskih standardov in smernic za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu (European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area – ESG; v nadaljevanju: standardi ESG).

Načrt dela za leto 2014 je bil zastavljen preveč ambiciozno in preobširno in nekatere naloge nismo uspeli izvesti. Seveda se ob koncu leta sprejemajo različna poročila: Samoevalvacijsko poročilo za leto 2014, Zaključni račun za leto 2014, Poslovno poročilo za leto 2014 (Svet agencije se je z njim seznanil na seji 16. aprila 2014) in celotno Poročilo o delu in poslovanju za leto 2014 (Svet agencije naj bi z njim soglašal na seji 21. maja 2015). V pričujočem poročilu so delno povzete vsebine iz navedenih poročil. Zato se vsem, ki so sodelovali pri pripravi poročil, iskreno zahvaljujem za vloženi trud.

V poročilu o delu je uresničevanje nalog iz delovnega načrta najprej na kratko prikazano prek pregleda dela Sveta agencije kot najvišjega organa odločanja agencije na prvi stopnji, pritožbene komisije kot organa odločanja na drugi stopnji ter dela direktorja.

V nadaljevanju je (ne)uresničevanje postavljenih nalog prikazano po takem vrstnem redu, kot so bila navedena poglavja v delovnem načrtu za leto 2014, in sicer:

- akreditacije visokošolskih zavodov in študijskih programov ter evalvacije višjih strokovnih šol;
- vzpostavitev celovitega informacijskega sistema agencije;
- vključitev v ENQA;
- prenova strategije agencije in strateški cilji od 2014-2016;
- sistem obveščanja deležnikov o aktivnostih agencije;
- usposabljanje članov sveta in strokovnjakov;
- finančni in kadrovski viri.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

PREGLED DELA ORGANOV ODLOČANJA AGENCIJE NA PRVI IN DRUGI STOPNJI

Podroben pregled delovanja organov z ustreznimi ukrepi in predlogi za izboljšave je podan v Samoevalvacijskem poročilu agencije za leto 2014.

I. SVET AGENCIJE

Svet agencije je najvišji organ odločanja agencije. Člani Sveta agencije delujejo strokovno, samostojno in neodvisno ter pri svojem delu niso vezani na sklepe, stališča in navodila institucij, ki so jih imenovale, ali drugih institucij. Člani Sveta agencije pri izvajanju nalog in sprejemanju odločitev upoštevajo načela preprečevanja navzkrižja interesov in načela nepristranskosti. V ta namen podpišejo posebno izjavo, s katero se obvežejo k spoštovanju zapisanih načel. Svet agencije sestavlja 11 članov. (povzeto iz Zakona o visokem šolstvu; v nadaljevanju: ZViS).

Svet agencije se v skladu s poslovníkom sestaja vsak tretji četrtek v koledarskem mesecu, razen julija in avgusta. Seje so lahko tudi izredne in dopisne. V letu 2014 se je svet sestal na 12 sejah; od tega je bilo 10 rednih in 2 dopisni, izrednih sej ni bilo. V primerjavi s prejšnjimi leti se je število sej zmanjšalo in se stanje normalizira. Tipični dnevni red sej je naslednji: pregled in potrditev zapisnika prejšnje seje ter pregled realizacije sklepov, pomembni dogodki med dvema sejama, pritožbe, zagotavljanje kakovosti (obravnavo in odločanje o vlogah za akreditacijo in podaljšanje akreditacije visokošolskih zavodov in študijskih programov ter za zunanjo evalvacijo višjih strokovnih šol, obravnavo in odločanje o vlogah za akreditacijo sprememb študijskih programov, imenovanje skupin strokovnjakov, vpis strokovnjakov v register, akti za zagotavljanje kakovosti in razno.

Svet agencije je v letu 2014 na rednih sejah sprejel med 24 in 62 sklepov na eni seji, skupno število sklepov v letu 2014 je bilo 495 (v letu 2013 476 sklepov).

Glede na veliko število visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol in (pre)velikega števila študijskih programov (pregledni podatki po klasifikaciji ISCED so na naslednji strani) je Svet agencije še zmeraj zelo obremenjen z odločanjem o posameznih vlogah. Zaradi velikega števila akreditacijskih in evalvacijskih odločitev se je svet posvečal tudi vse pogostejšim pritožbam zoper odločitve. Vsi postopki so namreč vodeni v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku. Poleg te primarne dejavnosti so se člani sveta ukvarjali z aktualno problematiko delovanja agencije.

Svet se je skupaj z agencijo prizadeval za odpravo birokratskih ovir in vzdrževanje dobrih odnosov z deležniki. Predvsem so bili pomembni: kakovostna prenova meril za akreditacijo, direktorjevi obiski visokošolskih zavodov in letni razgovori z zaposlenimi.

Svet agencije je bil sam pobudnik prenove Meril za akreditacijo glede na izsledke skupine strokovnjakov ECA/ESU. Prenovljena merila so upoštevala pripombe članov sveta in so zgolj prečiščena obstoječa merila za akreditacijo. Sprememba tako ni uvedla nobenih novih obveznosti in pravic vlagateljev, pač pa je predvsem prerazporedila vsebine, izbrisala podvojena merila in terminološko uredila predpis. Tisti člani, ki niso

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

imeli jasne zakonske podlage, imajo sedaj podlago v obstoječih merilih, ki so bila usklajena z vsemi pomembnimi deležniki, sprejeta in nikoli pravno izpodbijana. Svet se je ukvarjal tudi s problematiko strokovnjakov agencije, njihovega usposabljanja in uvrstitev kandidatov v register strokovnjakov. Merila za uvrstitev v register strokovnjakov bi morala podrobneje opredeliti pogoje za primernost kandidatov za vpis v register strokovnjakov. Strokovnjaki, ki prihajajo iz podpornih služb šol/zavodov oziroma širše iz javnega sektorja in administracije, so pomembni predvsem za presoje na institucionalni ravni.

V začetku 2014 je agencija izvedla drugo usposabljanje kandidatov za vpis v register strokovnjakov po prenovljenem programu usposabljanja. Usposabljanja se je udeležilo 36 kandidatov. Izvajalci so upoštevali nasvete in pripombe sveta agencije: povabljen je bil le en tuj strokovnjak in ni bilo podvajanja vsebin. Splošno mnenje o izvedbi usposabljanja je bilo zelo dobro.

Svet agencije je tudi ugodno ocenil elaborat "Spremljanje, ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v slovenskem visokošolskem in višješolskem prostoru v letih od 2010 do 2013", ki so ga pripravili sodelavci agencije..

Svet je bil tudi pobudnik izdelave novih poročil strokovnih delavcev za interno gradivo pri odločanju v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih. Prenovljeni obrazci temeljijo na ukinitvi obsežnega povzemanja navedb iz vlog, poročil skupin strokovnjakov in vlagateljevih odzivov. Uvajajo pa pregledno povzemanje najpomembnejših dejstev in ugotovitev po posameznih področjih presoje, in sicer v zaporedju: poročilo skupine strokovnjakov, odziv vlagatelja na poročilo skupine strokovnjakov, končno poročilo skupine strokovnjakov, ugotovitve poročevalca sveta, ugotovitve sveta. Novi obrazci so dobra podlaga za strukturirano pisanje odločb. Vsa končna poročila strokovnjakov se redno objavljajo na spletni strani agencije.

Člani sveta so na začetku leta 2014 sodelovali pri pripravi samoevalvacijskega poročila agencije 2013. Obravnavali so tudi poslovno poročilo za leto 2013 in načrt dela agencije za leto 2014 in poročilo o delu agencije za leto 2013. V letu 2013 je bilo v R Sloveniji 98 visokošolskih in višješolskih zavodov in 918 študijskih programov. Po mnenju sveta je bilo poročilo o delu za leto 2013 preveč optimistično, saj agencija sama ne more zagotavljati kakovosti v visokem šolstvu. Mnenja so bili, da tudi transparentnost njenega delovanja še ni bila zadovoljiva. Agencija pri svojem delu v letu 2013 zato ni bila zelo uspešna. Svet je direktorju tudi priporočil, da poročilo za leto 2013 dopolni, tako da omili oceno delovanja agencije.

V letu 2014 je bila ponovno načrtovana tudi prenova Zakona o visokem šolstvu.

Člani sveta agencije so se udeleževali še različnih konferenc in posvetov ter usposabljanj. Posebej je treba omeniti sodelovanje na sestankih slovenske rektorske konference. Predsednica sveta je tudi članica Sveta Republike Slovenije za visoko šolstvo. Svet agencije se je v letu 2014 intenzivno ukvarjal tudi s kadrovske problematiko agencije.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

OKVIRNI PREGLED ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV PO ISCED - STANJE IZ RAZVIDA MIZŠ jan 2015 2013/2014

Isced	Opis	UL	UM	UPR	Finš	UNG	ZASEBNI	štev.prog.
14	Izobraževalne vede	86	42	22				150
21	Umetnost	30	2	1		1	6	40
22	Humanistika	92	29	22		5	3	151
31	Družbene vede	61	10	20	4		13	108
32	Novinarstvo	7					2	9
34	Poslovne in upr.vede	25	18	4			61	108
38	Pravne vede	3	6	1			6	16
42	V. o živi naravi	12	5	8		4		29
44	Fizik. In kemij. vede	12	7			3	2	24
46	Matematika, statist.	9	4	6				19
48	Računalništvo	5	11	2	1		2	21
52	Tehnika	15	34	1			8	58
54	Proizvodne tehnol.	15	3			2	9	29
58	Arhitektura, gradben.	17	6			1		24
62	Kmetijstvo	14	12	2		1	1	30
64	Veterinarstvo	6						6
72	Zdravstvo	21	5	4			13	43
76	Socialno delo	7						7
81	Osebne storitve	5	5	8			6	24
84	Transport	7	5					11
85	Varstvo okolja	3	1				6	10
86	Varovanje	2	5				2	9
Interdisc.		7		1		1	1	10
	SKUPNO	461	210	102	5	18	141	937
	%	49,2	22,4	10,9		1,9	15,0	
	štev. študentov	45651	17971	6169	219	439	8882	79331

Pojasnilo: 3 državne in 1 mrežna univerza (EMUNI) in še 49 visokošolskih zavodov. Še 54 višjih strokovnih šol s cca. 35 študijskimi programi in 13.251 študenti. Skupno število študentov v terciarnem izobraževanju je 90.622.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Samoevalvacija agencije 2013

Že v letu 2013 je delovanje agencije prvič presojala neodvisna mednarodna skupina strokovnjakov (v nadaljevanju: mednarodna skupina presojevalcev). Leta 2012 se je agencija odločila, da bo najprej zaprosila za neodvisno zunanjo mednarodno evalvacijo evropskega konzorcija za akreditacijo (European Consortium for Accreditation – ECA Consortium; v nadaljevanju ECA) in kasneje za vpis v EQAR. V evalvacijski skupini je bila tudi predstavnik evropske študentske organizacije (European Students Union; v nadaljevanju: ESU). Predsednik skupine je bil dr. R. Heusser (ECA), ostali člani pa prof. M. Socha (PKA-Poljska), dr. M. Frederiks (NVAO-Nizozemska) in A. Presacariu (študentka-ESU). Agencija je pripravila obsežno samoevalvacijsko poročilo 2010-2012. Na decembrski seji 2012 se je Svet agencije podrobneje seznanil s sestavo osnutka poročila in dal vsebinska priporočila. Januarja 2013 je obravnaval predlog samoevalvacijskega poročila za 2010-2012 in dal še nekaj vsebinskih pripomb. Soglasje k poročilu je dal na 62. seji 13. marca 2013.

Zunanja evalvacija agencije v aprilu 2013 je bila uspešna in agencija je bila oktobra 2013 vpisana v EQAR. Takrat je v skladu z akcijskim načrtom že začela opravljati samoevalvacijo za leto 2013 (analize anket, zbiranje podatkov, anketiranje strokovnih delavcev...), ob koncu leta pa je začela pripravljati samoevalvacijsko poročilo za leto 2013. To poročilo je bila osnova za presojanje delovanja agencije za včlanitev agencije v ENQA. Samoevalvacijsko poročilo za 2013 je dostopno na spletni strani agencije www.nakvis.si.

Poslanstvo in naloge ENQA in EQAR so si precej podobne, vendar se tudi razlikujejo. EQAR je predvsem transparentno informacijsko orodje za vse deležnike v evropskem visokošolskem prostoru in predstavlja seznam zaupanja vrednih agencij za zagotavljanje kakovosti v evropskem visokošolskem prostoru. EQAR upravljajo organizacije ti. E4 kot ustanovne članice, v sodelovanju z evropskimi vladami in drugimi socialnimi partnerji, ki so del bolonjskega procesa - BFUG.

Medtem ko je cilj EQAR upravljanje seznama zanesljivih agencij za zagotavljanje kakovosti v evropskem visokošolskem prostoru, ENQA želi preko svojih polnopravnih članic prispevati k zagotavljanju in izboljševanju kakovosti evropskega visokošolskega izobraževanja ter deluje kot gonilna sila za razvoj sistemov za zagotavljanje kakovosti v vseh državah podpisnicah bolonjske deklaracije. Vpis v EQAR kaže trenutni "posnetek" zanesljivih agencij v Evropi, ENQA želi preko sodelovanja s svojimi članicami (in potencialnimi članicami) prispevati k stalnemu razvoju kakovosti in vzpostavitvi kulture kakovosti na visokošolskih zavodih v posameznih državah članicah. ENQA je bila ustanovljena leta 2000.

Tako vpis v register EQAR kot tudi polnopravno članstvo v ENQA sta bila dva pomembnejša strateška cilja agencije in sta bila zapisana kot obveza v Resoluciji Nacionalnega programa visokega šolstva 2011-2020 (ReNPVŠ11-20).

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Postopek včlanitve v ENQA

V večini evropskih držav agencije za zagotavljanje kakovosti periodično evalvirajo (in ponekod akreditirajo) visokošolske inštitucije in/ali njihove študijske programe. EQAR je register tovrstnih agencij, torej seznam tistih agencij, ki delujejo v skladu s standardi ESG. Register je prosto dostopen vsakomur na svetovnem spletu – www.eqar.eu. Predlog za ustanovitev EQAR je bil dan v maju 2007 na londonski konferenci ministrov, zadolženih za visoko šolstvo. Po potrditvi ministrov so 4. marca 2008 štiri članice skupine E4 – ENQA, EUA (European University Association; v nadaljevanju: EUA), ESU in EURASHE (European Association of Higher Education Institutions; v nadaljevanju EURASHE) ustanovile EQAR.

V juliju 2013 smo torej prejeli končni poročili o mednarodni evalvaciji agencije, iz katerih je razvidno, ali in kako agencija deluje v skladu s 16 standardi ESG (2. in 3. del) in v skladu s kodeksom dobre prakse ECA (Code of good practice). Osnova za presojo agencije je bila samoevalvacijsko poročilo agencije 2010-2012 in ugotovitve z obiska 4-članske mednarodne skupine presojevalcev od 22. do 24. aprila 2013, ki je izvedla vrsto intervjujev. Skupina je pripravila dve poročili, ki sta javno objavljeni na spletni strani agencije (www.nakvis.si). Poročili sta za agencijo ugodni – od 16 standardov ESG deluje popolnoma usklajeno s 7 standardi (fully), pretežno usklajeno z 8 standardi (substantially) ter delno usklajeno z 1 standardom (partially). Pomembno je, da mednarodna skupina presojevalcev ni ugotovila neusklajenosti delovanja agencije s standardi ESG. Ocene usklajenosti so v angleščini: "fully, substantially, partially and, non-compliant to ESG standards".

Četudi je že Sekretariat Sveta RS za visoko šolstvo (ki je bil predhodnik agencije) leta 2009 hotel vložiti prošnjo za polnopravno članstvo v ENQA, se je ta postopek začel v letu 2014, ko je agencija že delovala v sedanji obliki 4 leta.

Časovnica, po kateri je potekal celoten postopek včlanitve v ENQA, je naslednja:

julij 2013 -	pismo na ENQA o postopku včlanitve
december-april 2014	priprava samoevalvacijskega poročila za 2013
25. feb. 2014	uradno pismo za včlanitev
19. maj 2014	odgovor ENQA z navodili
27. jun. 2014	podpisana pogodba med ENQA in agencijo s ToR
11. jul. 2014	potrjena skupina presojevalcev in datum obiska
31. jul. 2014	poslano SEP 2013 v ENQA
28. avg. 2014	SEP 2013 pregledal sekretariat ENQA
2. okt. 2014	zahteva ENQA za dopolnitev SEP 2013 s stanjem oktober 2014
7. okt. 2014	dodatno pojasnilo ENQA
23. okt. 2014	poslana dopolnitev k SEP 2013

Dodatek k SEP 2013 (stanje oktober 2014)
<http://test.nakvis.si/en-GB/Content/GetFile/624>
in SEP 2013
<http://test.nakvis.si/en-GB/Content/GetFile/567>

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

28. okt. 2014	dokončno potrjen datum obiska panela ENQA
8. nov. 2014	obvestilo vsem 56 intervjujancem
17.-18. nov. 2014	obisk panela ENQA v prostorih agencije
21. nov. 2014	zahteva ENQA panela o razjasnitvi finančne situacije ter kadrih agencije – 4 dodatna vprašanja
25. nov. 2014	odgovor agencije na 4 vprašanja
14. jan. 2015	prejeli končno poročilo panela ENQA
26. feb. 2015	nujno pismo ENQA sekretariata o razjasnitvi situacije na agenciji, ko bodo v avgustu 2015 pošla ESS sredstva (60 % vseh sredstev)
27. feb. 2015	poslano pojasnilo agencije o razgovorih v Državnem zboru in na MF
6. mar. 2015	o vlogi agencije razpravljaj Izvršni odbor ENQA
9. mar. 2015	prejeli obvestilo o polnopravnem članstvu v ENQA za obdobje 5 let
11. mar. 2015	poslana zahvala vsem (ENQA panel, sekretariat ENQA, agencija, intervjujanci), ki so sodelovali pri tej akciji
18. mar. 2015	prejeli pismo predsednika ENQA s pojasnili in 2 dodatnimi zahtevami (marec 2016, marec 2017)

Vsa osebna dokumentacija o postopku (23 strani) je dosegljiva pri direktorju agencije.

Zunanjo evalvacijo agencije so opravili: Achim Hopbach, Managing Director, Agency for Quality Assurance and Accreditation Austria (AQ Avstrija), Avstrija (predsednik); Karin Järplid Linde, Acting Head of Department, Swedish Higher Education Authority, Švedska (sekretarka); Milan Pol, Professor of Education – Masaryk University, Brno, Češka republika; Andrejs Rauhvargers, Professor, University of Latvia, Faculty of Education, Psychology and Arts, Current Secretary General, Latvian Rectors' Council, Latvija (imenuje EUA); Blazhe Todorovski, Executive Committee, European Students' Union (imenuje ESU).

Agencija je vpisana v register zaupanja vrednih evropskih agencij EQAR www.eqar.eu (oktober 2013 do 31. julija 2018) in sedaj je tudi polnopravna članica ENQA www.enqa.eu (marec 2015 do 6. marca 2020).

Podrobnosti o odločitvah so podani v priloženih dveh dokumentih:

http://www.eqar.eu/fileadmin/agencyreports/2013_05_SQAA_ApprovalDecision.pdf

http://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/03/Letter-ENQA-to-SQAA_180315.pdf

Celotno poročilo o zunanji evalvaciji agencije s priporočili so v dokumentih:

http://www.eqar.eu/fileadmin/agencyreports/SQAA_External_Review_Report.pdf

<http://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/03/Review-report-of-the-SQAA.pdf>

Spremembe zakona o visokem šolstvu ZViS-J

V letu 2014 so nastopile težave, ko so nekateri visokošolski zavodi ugotovili, da so njihovi študenti vpisani na programih, ki jim bo kmalu potekla akreditacija oz. celo na neakreditiranih programih. Teh študentov naj bi bilo približno 200. Seveda so podatki o javnoveljavnih študijskih programih in s tem tudi o času izteka veljavnih akreditacij

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

študijskih programov in inštitucij (javno dosegljivi iz razvida MIZŠ, na spletni strani agencije) za bodočega študenta seveda bistveni. Imajo pa študenti zakonsko pravico, da zaključijo študij na programu, ki so ga vpisali.

Seveda se je poiskala ustrezna pozitivno rešitev za študente (podobno kot je bilo pri 1000 višješolskih diplomah nekaj let nazaj). Največja težava je bila v tem, da vso dejavnost visokega šolstva regulira ZViS in, da ta ni urejena s posameznimi zakoni (npr. krovni zakon, Z. o javnih VŠ zavodih, Z. o zasebnih VŠ zavodih, Z. o akreditacijah in evalvacijah). Problematiko smo s sodelavci na agenciji v letu 2014 večkrat obravnavali.

Agencija je opozorila zakonodajalca, da s preventivnimi ukrepi (npr. pogodba med visokošolskim zavodom in študentom, ki mora biti sklenjena pred vpisom, oz. zapis v statutu VŠ zavoda, kjer se zavod zaveže, da bodo njegovi študenti lahko nadaljevali študij na drugem zavodu, v primeru, če študijskemu programu akreditacija ne bo podaljšana oz. študijski program ugasne, ali npr. če lastnik zasebnega zavoda bankrotira oz. gre zasebni zavod v stečaj – ustrezno lahko tudi javni zavod ostane brez sredstev) uredi status in pravice takšnih študentov. Prav tako bi se moral urediti status in pravice študentov oziroma predvideti in urediti situacijo, ko se študenti vpisujejo na neakreditiran program, ki v času njihovega študija postane akreditiran. Vendar je vse to zakonska materija, ki pri nas še ni urejena in je v pristojnosti zakonodajalca.

Če bi Svet agencije sprejel spremembe meril in v merila zapisal, da v primerih, ko se zavod ne odloči za podaljšanje akreditacije študijskih programov, študenti še vedno imajo status študenta in končajo študij po javnoveljavnem študijskem programu, bi kršili ZViS (66. člen) oz. na novo določili pravice, ki niso opredeljene v zakonu. S takšnim ravnanjem bi Svet agencije prekoračil svoje pristojnosti. Zato je bila rešitev problema na strani zakonodajalca in na visokošolskih zavodih. Agencija seveda ne odloča o statusih študentov, niti o financiranju, niti ne sme posegati v zakonsko pravico, ki visokošolskim zavodom zagotavlja avtonomnost izobraževanja, raziskovanja in delovanja. 66. člen ZViS določa pravice in dolžnosti študentov, pravico do vpisa in izobraževanja imajo pod enakimi, z zakonom, statutom in študijskim programom določenimi pogoji. Zato agencija ne more teh pravic študentov urejati z merili za akreditacijo.

V zvezi s tem problemom smo povprašali za mnenje tudi ENIC/NARIC center resornega ministrstva. V situaciji, ko bi akreditiran visokošolski zavod izvajal neakreditiran študijski program v skladu s 17. členom ZViS, ENIC/NARIC center ne bi obravnaval vloge diplomanta takšnega programa, ker obravnava le situacije akreditiranih študijskih programov doma in v tujini.

Zakonsko ni urejen tudi primer, ko visokošolski zavod začne izvajati študijski program, ki še ni akreditiran, nato pa odda vlogo za akreditacijo na agencijo in ko je npr. prva generacija študentov v tretjem letniku, pridobi akreditacijo za ta program in ga vpiše v razvid. Na vprašanje, ali je diploma študenta prve generacije študentov tedaj javno veljavna ali ne ENIC/NARIC center odgovarja, da imajo ravno v postopku vlogo samostojnega visokošolskega zavoda, v katerem so izdali pozitivno mnenje k taki diplomu, ker je zavod študente prve generacije vpisal prvotno na akreditiran študijski program in jim preko priznavanja priznal vse obveznosti, opravljene po neakreditiranem programu (vsebina enega in drugega programa se ni bistveno spremenila).

V situaciji, ko pa agencija nekemu študijskemu programu ne bi podaljšala akreditacije, v programu pa bi še vedno bili študenti in bi hoteli imeti priznано izobraževanje in diplomu, nam je bilo pa jasno predočeno, da ENIC/NARIC center za takšne diplome ne bi

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

izdal pozitivnega mnenja oziroma jih ne bi obravnaval. Če študent zaključi študijski program potem, ko mu je bila akreditacija odvzeta oziroma mu ni bila podaljšana, njegova diploma in izobraževanje ni javno veljavno v RS. Pojasnjeno nam je bilo, da je v takšnem primeru najbolj smiselno, da zavod prepíše te študente na akreditiran program in jim omogoči, da končajo izobraževanje po javnoveljavnem programu (seveda se v tem primeru spremeni pridobljeni akademski naslov). V primeru, da pa podobnega programa ne izvajajo, mora poskrbeti, da ti študenti nadaljujejo in zaključijo študij na drugem zavodu in primerljivem programu.

Pretežno so visokošolski zavodi sami odgovorni za kakovost svojih programov (dekani oziroma rektorji) in sami odločajo o sprožanju postopkov podaljšanja akreditacije v zakonskih rokih. Agencija je monitorni organ. Hkrati agencija ne more več presojeti programov, ki niso več akreditirani, vsekakor pa smo na agenciji precej previdni pri tolmačenju zakonskih določb, ki so v pristojnosti zakonodajalca in Službe Vlade za zakonodajo.

Agencija je bila za pozitivno rešitev problema, ker se je s tem reševalo problem študentov, vendar bi moral za to poskrbeti zakonodajalec že prej z večjo doslednostjo.

Zaplet je razrešil zakonodajalec s spremembo zakona ZViS. Novembra 2014 je sprejel spremembe ZViS-J. Z dopolnitvami Zakona o visokem šolstvu se je zaradi varovanja pridobljenih pravic študentov in javne koristi uredila pravica študentov do javnoveljavnega zaključka študija v študijskih programih, ki jim je akreditacija potekla. Uredila se je tudi javna veljavnost listin – diplom, ki so bile izdane študentom po izteku veljavne akreditacije študijskih programov, in pravice študentov, ki izhajajo iz statusa študenta, vpisanih po izteku akreditacije.

Agencija se je zaradi vprašanja veljavnosti diplom in vpisovanja na neakreditirane študijske programe precej pojavljala v medijih. V tej zvezi je moral direktor pojasnjevati za RTVS1, Planet-TV, Radio 1, Val 202 in radio Študent. Mediji so hkrati poročali tudi o prostorih agencije in o ustreznosti najemne pogodbe, ki jo ima agencija.

Dokumenti in delovanje agencije

Svet agencije je tudi v letu 2014 obravnaval vrsto pomembnih dokumentov, o delovanju agencije se je ažurno seznanjal preko rednih poročil na sejah sveta agencije (dogodki med dvema sejama). Poročilo o delu in poslovanju agencije v letu 2013, ki ga je pripravil direktor, je svet dal soglasje na aprilski seji 2014. Poročilo je bilo pravočasno poslano v vednost Vladi Republike Slovenije. Odziva ni bilo.

Svet agencije je v letu 2014 obravnaval naslednje pomembne dokumente:

- samoevalvacijsko poročilo agencije za 2013;
- poslovno poročilo za leto 2013;
- poročilo o delu in poslovanju za leto 2013;
- Merila za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov;
- poročilo J.Širok: Kakovost v slovenskem visokošolskem in višješolskem prostoru od 2010 do 2013;
- poročilo mednarodnih presojevalcev ENQA;
- Revizijsko poročilo Računskega sodišča za leto 2011;

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

- prenovljeni obrazci poročil strokovnih delavcev za interno gradivo pri odločanju v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih.

Vsi akreditacijski oziroma evalvacijski postopki, ki jih obravnava svet, in še posebej sprejemanje odločitev, so zelo občutljive narave. S podelitvijo akreditacije študijski programi postanejo javno veljavni. Vrednost posameznega študijskega programa pa se giblje od 100.000 eurov navzgor. Zato se morajo te aktivnosti opravljati odgovorno, tudi z veliko mero taktnosti. Objektivnost in strokovnost sta pri tem bistvenega pomena.

Tako člani sveta agencije kot tudi strokovni delavci agencije in strokovnjaki v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih morajo v vsakem trenutku ravnati premišljeno in kompetentno. Pri njihovem delu se od njih zahteva nepristranskost. Vsakokrat ko se je zaznalo dejanje, pri katerem bi lahko prišlo do navzkrižja interesov, so se strokovni delavci agencije, strokovnjaki in člani sveta agencije dosledno izločali iz akreditacijskih in evalvacijskih postopkov. Kršitev načela nepristranskosti je lahko vzrok za predčasno razrešitev članstva v svetu agencije ali v skupinah strokovnjakov. Ko so lahko v konfliktu interesov ali to načelo kršijo strokovnjaki, Svet agencije v skupine strokovnjakov imenuje druge, kadar pa so to strokovni delavci agencije, je to kršitev delovnih obveznosti.

Revizijsko poročilo Računskega sodišča

Direktor je na majski seji 2014 svet seznanil z revizijskim poročilom Računskega sodišča za leto 2011 o pravilnosti poslovanja agencije. Poročilo je delovanje agencije ocenila negativno. Odgovor na ugovor agencije zoper revizijska razkritja je bil prav tako zavržen s strani Računskega sodišča. Agencija je bila obvezna v 90 dneh pripraviti odzivno poročilo in izvesti dva ukrepa – vključiti protikorupcijsko klavzulo v pogodbo in izterjati preveč plačane sejnine za člane sveta. Mnenje direktorja je bilo, da si Računsko sodišče napačno razlaga sejnine in stroške dela, do katerih so člani sveta v skladu s pravnimi predpisi sicer upravičeni. Višina stroškov dela je določena s poslovníkom o delu sveta. Direktor ukrepa v zvezi z izterjavo sredstev od članov sveta ni nameraval izvršiti, saj bi s tem kršil ustavne pravice članov sveta. To je bilo zapisano v odzivnem poročilu.

V novembru 2014 je agencija prejela Porevizijsko poročilo računskega sodišča in Poziv računskega sodišča svetu agencije za ukrepanje za odpravo nepravilnosti. V Porevizijskem poročilu računsko sodišče ponavlja ugotovitev iz revizijskega poročila, da agencija nima ustrezne pravne podlage, da je članom sveta in pritožbene komisije za udeležbo na sejah v letu 2011 poleg sejnine izplačala tudi plačilo za delo v skupnem znesku 39.978 eurov. Agencija je sicer od treh zahtevanih popravljalnih ukrepov zadovoljivo izvedla dva, tretjega, ki se nanaša na plačilo za delo članov sveta in pritožbene komisije, pa ne. Ta ukrep je bil ocenjen kot nezadovoljiv.

Direktor je članom sveta agencije pojasnil, da bi lahko v odzivu na Revizijsko poročilo od svetnikov in članov pritožbene komisije - bodisi zahteval vrnitev navedenega zneska, pri čemer nastane verjetno tudi podlaga za povračilo za obdobja po letu 2011 in imajo člani sveta in pritožbene komisije možnost pravnega sredstva in lahko tožijo agencijo, - bodisi ukrepa z ustrezno obrazložitvijo ne bi izvedel, ker bi s tem na podlagi obstoječega mnenja Ustavnega sodišča Republike Slovenije kršil njihovo ustavno pravico do plačila za opravljeno delo. Po mnenju računskega sodišča je direktor s tem, ko ni zahteval vrnitve

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

navedenega zneska v skladu z Zakonom o računskem sodišču, kršil obveznost dobrega poslovanja agencije, ni pa to bila hujša kršitev dobrega poslovanja. Pri hujši kršitvi bi lahko računsko sodišče zahtevalo razrešitev direktorja. Ker taka kršitev ni bila ugotovljena, je računsko sodišče ocenilo, da lahko izvedbo zahtevanega popravljalnega ukrepa v okviru svojih pristojnosti zagotovi zgolj Svet agencije, ki je najvišji organ odločanja na agenciji. Zahtevalo je, da Svet agencije v okviru svojih pristojnosti zagotovi izvedbo aktivnosti za izterjavo neupravičeno izplačanih sredstev ter v roku 30 dni pisno poroča računskemu sodišču, kako je odločil o tem pozivu. Direktor se je udeležil zasedanja Odbora Državnega zbora za nadzor javnih financ, kjer je pojasnil, zakaj ni izvršil enega izmed naloženih ukrepov. Pojasnil je še, da v zakonskih in podzakonskih predpisih obstaja kolizija določil. Podzakonski akti vsebujejo nasprotujoča si določila, in sicer taka, kot so v 51.n členu ZViS, vključno z določilom, da so člani sveta in pritožbene komisije upravičeni do sejin, kot so ostale javne agencije. Agencija je Službo Vlade Republike Slovenije za zakonodajo vprašala za mnenje o omenjeni koliziji in služba je zavzela stališče, da bi bilo treba po njihovem mnenju – v izogib različnim tolmačenjem – akt o ustanovitvi agencije ustrezno spremeniti tako, da se črta določilo o sejinah (prvi odstavek 26.člena). Sprememba podzakonskega akta je v pristojnosti ustanovitelja agencije. Direktor je ocenil, da svetniki in člani pritožbene komisije z rednim odločanjem o akreditacijah in reakreditacijah številnih študijskih programov in visokošolskih zavodov opravljajo izredno odgovorno delo in da je višina plačila za njihovo delo tej odgovornosti primerna. O tem je svet obvestil tudi Računsko sodišče.

Računsko sodišče je v letu 2014 agenciji poslalo tudi sklep o novi reviziji za obdobje od 1. marca 2010 do junija 2014: pridobitev mnenja o učinkovitosti postopkov evalviranja, akreditiranja in podeljevanja koncesij pri zagotavljanju kakovosti in raznovrstnosti študijskih programov. V revizijo sta vključena tudi MIZŠ in Vlada RS. V odgovoru na 1. zaprosilo je agencija ob koncu 2014 oddala vse zahtevane podatke. Oddano poročilo vsebuje 16 poglavij, 38 strani besedila in 330 prilog. V marcu 2015 smo morali oddati dodatne podatke že za 5. zaprosilo. Seveda priprava teh podatkov od agencije zahteva veliko dodatnega dela.

Strokovnjaki in usposabljanje

V začetku leta 2014 je agencija izvedla drugo usposabljanje kandidatov za vpis v register strokovnjakov po prenovljenem programu usposabljanja. Usposabljanja se je udeležilo 36 kandidatov.

Analiza anket udeležencev drugega usposabljanja kandidatov za vpis v register strokovnjakov je bila ugodna. Program usposabljanja je bil nekoliko spremenjen glede na predloge sveta agencije in analizo anket prvega usposabljanja kandidatov iz oktobra in novembra 2013. Namesto dveh tujih strokovnjakov je bil na drugem usposabljanju kot predavatelj prisoten le en. V praktično vajo prvega dne usposabljanja je bila vključena dejanska vloga za prvo akreditacijo visokošolskega zavoda. Od vseh udeležencev usposabljanja je spletni vprašalnik izpolnilo 23 kandidatov. Osnovna analiza rezultatov spletnih vprašalnikov kaže na splošno zadovoljstvo udeležencev z usposabljanjem. Udeleženci so navedli naslednje priložnosti za izboljšanje:

- organizirati je potrebno še kakšno srečanje;
- predavatelji naj govorijo o konkretni presojeni vlogi;

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

- več konkretnih navodil v zvezi s problemi pri pisanju poročil;
- več primerov dobre prakse;
- prva dva dneva naj ne bosta zaporedna (pot, domača naloga ...);
- preveč seznanjanja s predpisi, ki smo jih pri pripravi na usposabljanje prebrali že sami;
- več praktičnih primerov;
- več povratnih informacij s konkretnimi priporočili v zvezi s praktičnimi nalogami, ki smo jih opravili;
- več časa za posvetovanje in sodelovanje s strokovnimi delavci in strokovnjaki;
- več študij primera;
- priprava čistopisov meril, da ne bodo strokovnjaki preverjali vsake spremembe posebej;
- več časa naj bo namenjena tematiki višjih strokovnih šol;
- predstavitev primera poročila zunanje evalvacije.

To usposabljanje je potekalo po prenovljenem programu. Cilji prenovljenega programa so primerljivi s cilji prejšnjega (kandidati usvojijo kompetence za delo v skupinah strokovnjakov, pregled dokumentacije (vloge z dokazili), obiske zavodov/šol in pisanje poročil), vendar je veliko večji poudarek na praktičnem izobraževanju z več konkretnimi primeri (primeri iz »pravih« akreditacijskih postopkov). Novost je drugi del, v katerem se morajo kandidati obvezno udeležiti bodisi ogleda v postopku prve akreditacije visokošolskega zavoda ali študijskega programa bodisi evalvacijskega obiska. Svet na podlagi opravljenega izobraževanja, mnenja strokovnega delavca in skupine strokovnjakov, ki se ji kandidat pridruži, odloča o njegovem vpisu v register. Svet je tudi vnovič potrdil, da Študentska organizacija Slovenije (ŠOS) še naprej usposablja kandidate študente, kar je pogoj za njihovo usposabljanje na agenciji.

Naslednje usposabljanje strokovnjakov bo organizirano v juniju 2015.

Sodelovanje z deležniki

Predsednica in člani sveta agencije so se vse leto udeleževali delovnih sestankov, posvetov, razprav in drugih dogodkov, povezanih z visokim šolstvom, sproti so obravnavali pobude oziroma vprašanja različnih deležnikov. Imajo stalne stike s strokovnimi sodelavci agencije.

Poleg udeležbe na dogodkih, ki so bili povezani s spreminjanjem zakonodaje in meril ter usposabljanjem strokovnjakov agencije, je svet sodeloval predvsem z vodstvi in drugimi predstavniki univerz oziroma visokošolskih zavodov in s predstavniki MIZŠ. Aktualna tema je prehod s programske na institucionalno evalvacijo in akreditacijo. Svet je redno obravnaval vprašanja različnih deležnikov in tudi anonimna obvestila ter različne pobude oziroma obvestila o nepravilnostih na visokošolskih zavodih. V tej zvezi se je odločal tudi za izredne evalvacije.

Strokovni sodelavec agencije je zadolžen za pripravo odgovorov na strokovna, novinarska in poslanska vprašanja, na katera redno in ažurno odgovarjamo.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Spletna stran agencija <http://www.nakvis.si> se redno obnavlja. Izredno poučna je naslovna stran agencije na spletu z geografskim prikazom visokošolskih zavodov.

II. PRITOŽBENA KOMISIJA

Pri delu pritožbene komisije je potrebno omeniti poročilo o praksah sveta pri negativnih odločitvah v akreditacijskih postopkih ali odločitvah za omejitve podaljšanja akreditacije ter o praksah odločanja pritožbene komisije in Upravnega sodišča RS v pritožbenih postopkih. Poročilo namreč opozarja na neskladnosti med mehkim pristopom agencije k ugotavljanju in zagotavljanju kakovosti na podlagi (evropskih) standardov in smernic za kakovost ter zahtevami pritožbene komisije in pristojnega sodišča po doslednem upoštevanju Zakona o splošnem upravnem postopku. Slednji namreč narekuje zbiranje nedvoumnih dokazil v ugotovitvenem postopku in konsistentno sprejemanje končnih odločitev zgolj in samo v okviru slovenskih pravnih predpisov in na podlagi preteklih odločitev. Mehki pristop pri ugotavljanju kakovosti v povezavi z odločanjem o osnovnih pravicah in obveznostih akterjev v visokem šolstvu je pokazal, da so bile za stranke nesprejemljive odločitve sveta skoraj brez izjeme uspešno izpodbijane v pritožbenih postopkih. Poročilo ugotavlja, da zaradi tega svet ne more zagotavljati ravni kakovosti, kot jo predvidevajo standardi in smernice za kakovost. Agencija bi se zato morala odločiti, ali bo postopke dosledno vodila v skladu s predpisi Zakona o splošnem upravnem postopku, ali si bo prizadevala za celosten popis postopkov z zakonom, s čimer bi se premostila rabo Zakona o splošnem upravnem postopku, ali pa, da svojih odločitev ne bi več usmerjala na raven osnovnih obveznosti in pravic visokošolskih zavodov, pač pa v oblikovanje nezavezujočih priporočil za izboljšanje in svetovanje, v rangiranje in obveščanje javnosti.

Po mnenju sveta mora agencija delovati po obstoječi zakonodaji, izsledke tega poročila pa upoštevati pri izboljšanju vodenja postopkov in odločanja. Glede na sedanje razmere mora hkrati voditi upravne postopke in upoštevati evropske standarde in smernice kakovosti. Pri prenovi zakona pa naj delovna skupina za spremljanje prenove visokošolske zakonodaje tudi na podlagi izsledkov tega poročila oblikuje stališča, ki jih bo agencija zastopala v pogajanjih. Svet se ob tem zaveda ovir, ki jih ima agencija pri zagotavljanju kakovosti v slovenskem visokošolskem prostoru.

Pritožbena komisija in sodišče sta svet z zahtevami po dobesednem upoštevanju predpisov ob dejstvu, da so le-ti ohlapni in nedorečeni, potisnila v slepo ulico administriranja, ki se oddaljuje od vidikov kakovosti. Visoko šolstvo je poleg tega tako zapleteno, živo in raznoliko, da ga ni mogoče celostno in do potankosti normirati. Svet se zaveda, da je v pravni državi treba spoštovati pravne predpise, in meni, da se morda preveč vmešava v avtonomijo visokošolskih zavodov. Slednji bi morali imeti več svobode za prilagajanje razvoju in spremembam, predvsem na ravni študijskih programov. Agencija se ne sme usmerjati v prekomerno reguliranje kakovosti, pač pa mora začeti graditi na zaupanju, da lahko visokošolski zavodi sami zagotavljajo in izboljšujejo kakovost. Zaostrovanje predpisov (npr. tudi na visokošolskih zavodih z ostrejšimi habilitacijskimi merili) ni dvignilo kakovosti študija. Bolj kot nadrobni predpisi Sloveniji manjka čvrsta akademska, znanstvena in pedagoška skupnost, ki bi se bila sposobna sama regulirati. Ob odsotnosti pedagoških, akademskih in znanstvenih standardov in odločne visokošolske politike na tem področju tudi strokovnjaki agencije nimajo jasnih okvirov kakovosti, po katerih bi lahko presojali. Morda bi si morala agencija najprej

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

prizadevati za prevetritev pedagoških, akademskih in znanstvenih standardov, ki na primer izhajajo iz kriterijev za relevantnost objav znanstveno-raziskovalnih dosežkov, strogosti delovanja različnih strokovnih komisij ipd., in strokovnjake usposobiti za presojo po teh standardih ter jih odvracati od presoje, za katero sploh ne morejo biti strokovnjaki: na primer od presoje ustreznosti finančnih virov na visokošolskih zavodih. Vseeno bi bilo smiselno, da bi se po imenovanju novih članov pritožbene komisije svet sestel z bivšimi člani pritožbene komisije in razpravljal o načelnih izhodiščih pri delu obeh organov in o situacijah, ko je jasno, da nek študijski program ali visokošolski zavod nikakor ne dosega minimalnih standardov kakovosti, vendar mu je zaradi nejasnih, odprtih ali nepopolnih predpisov treba podeliti akreditacijo. Morda bi bilo primerno problematiko poročila predstaviti tudi zunanjim deležnikom, npr. rektorski konferenci in svetu za visoko šolstvo.

Če strnemo - pritožbena komisija je največkrat reagirala zaradi procesnih razlogov - ugotovila je bistveno kršitev pravil upravnega postopka. Največkrat odločba tudi ni imela dovolj ustrezne obrazložitve ali bistvenih delov obrazložitve, ki bi jih po zakonu morala imeti. Bilo je ugotovljeno napačno ali nepopolno dejansko stanje in zato napačna uporaba materialnega prava (torej tudi vsebinski razlogi) ali pa je bilo napačno uporabljeno materialno pravo.

Delovanje agencije in sprejemanje odločitev je vezano na splošni upravni postopek. Ker so zakonska določila (ZViS) o akreditacijah in njihovem podaljšanju zelo ohlapna, se mnogi visokošolski zavodi raje odločijo za pritožbeno oziroma sodno pot in najemajo eminentne odvetniške pisarne, namesto da bi upoštevali dobronamerna priporočila za izboljšanje v dokončnih poročilih neodvisnih strokovnjakov.

Pritožbe deležnikov

Pritožbe deležnikov v visokem šolstvu, predvsem študentov in visokošolskih učiteljev, so se nanašale na posamezne kršitve na visokošolskih zavodih. Gre predvsem za prijave nepravilnosti in neskladnosti (tudi anonimne) pri izvedbi študijskih programov, in sicer: neustrezno izvajanje praktičnih vaj, izvajanje kontaktnih ur v nasprotju z akreditiranim stanjem, krčenje organiziranega izobraževanja, neustrezna sestava organov zavoda in senatnih komisij, neupoštevanje evropskih direktiv za regulirane poklice s samodejnim priznavanjem, neupoštevanje pravil ECTS in neustrezna usposobljenost visokošolskih učiteljev, nepravilnosti pri habilitacijskih postopkih,... Svet je redno obravnaval te pritožbe.

V letu 2014 so bile uvedene na osnovi prijav 3 izredne evalvacije, 2 pobudi pa zavrjnjeni.

III. DIREKTOR AGENCIJE

V skladu z 51.i členom ZViS so naloge direktorja naslednje:

- organizira in vodi delo ter poslovanje agencije,
- predstavlja in zastopa agencijo,
- skrbi za izvajanje sklepov sveta agencije,
- posreduje splošne akte v objavo v Uradni list Republike Slovenije,

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

- zagotavlja, da agencija posluje v skladu z zakonom, ustanovitvenim aktom in splošnimi akti agencije,
- sprejema splošne akte, ki urejajo poslovanje in delo agencije, za katere ni pristojen drug organ po tem zakonu ali ustanovitvenem aktu,
- pripravi predlog finančnega načrta agencije v sodelovanju s Svetom agencije,
- sprejema načrt dela agencije, h kateremu si mora pridobiti soglasje sveta agencije,
- pripravi poročilo o delu in poslovanju agencije, h kateremu si mora pridobiti soglasje sveta agencije,
- skrbi za materialno in finančno poslovanje agencije,
- odloča o delovnopравниh pravicah zaposlenih,
- sprejema akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest,
- opravlja druge naloge v skladu s tem zakonom in ustanovitvenim aktom.

Direktor si je poleg skrbi za redno opravljanje temeljne dejavnosti agencije, kamor spada veliko število akreditacij in zunanjih evalvacij visokošolskih zavodov in študijskih programov, do konca leta 2014 predvsem prizadeval za nadaljnje vključevanje agencije v mednarodni visokošolski prostor (vključitev v ENQA) in tvorno sodelovanje z deležniki.

Agencija je aktivno delovala v CEENQA in v projektih ECA.

Zaradi krepitve odnosov in izboljšanja sodelovanja z deležniki ter temeljitejše seznanitve vlagateljev z delom agencije je direktor nadaljeval z obiski visokošolskih zavodov.

Z nastopom mandata je direktor uvedel kratke ponedeljkove delovne sestanke z vsemi strokovnimi delavci. Gre za krajšo izmenjavo informacij in dogovor o nadaljnjem delu. V začetku leta 2015 je opravil tudi letne delovne razgovore z vsemi zaposlenimi na agenciji. Medsebojno sodelovanje vseh sodelavk in sodelavcev na agenciji in sodelovanje direktorja s Svetom agencije je bistveno za uspešno delovanje agencije. Gre za pregled dela v preteklem obdobju in določitev ciljev in nalog v prihodnjem letu.

Redni letni pogovor je pogovor med zaposlenim sodelavcem in vodjem na štiri oči ter naj bi omogočil sistematičen in poglobljen vpogled v delo posameznika na agenciji. Letni razgovor je bil tudi osnova za ocenjevanje uspešnosti pri delu, in je služil za načrtovanje nadaljnjega razvoja poklicne poti zaposlenega. Na letnem delovnem pogovoru oba, nadrejeni in zaposleni, spregovorita o opravljenem delu posameznika, sodelovanju, delovnih odnosih ter posredujeta povratno informacijo o vsem naštetem ter si zastavita možne cilje za prihodnje leto.

Letni pogovori naj bi zaposlenim omogočili, da izboljšajo delovno uspešnost, vodjem pa omogočijo, da bolje spoznajo svoje sodelavce, njihova razmišljanja, ravnanja, ambicije, ideje in želje. Hkrati so vodji omogočili tudi globlji vpogled v delovni proces na agenciji ter bodo vplivali na porazdelitev dela na agenciji. Letni pogovori so potekali v januarju 2015 in so trajali od pol ure do ene ure. Opravljeni so bili z vsemi sodelavci. Predhodno so zaposleni izpolnili enostaven vprašalnik. Povprašani so bili o njihovem delu na agenciji, o primerih dobre in slabe prakse pri delu, kaj bi konkretno spremenili pri delu na agenciji, o njihovem dodatnem usposabljanju in kaj jih najbolj obremenjuje pri delu.

Povzel bom njihove ugotovitve iz zapisov in pogovorov.

Primeri dobrih praks:

Strokovnjaki - Najbolje je bilo ocenjen proces usposabljanja strokovnjakov.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Agencija - Vključitev v EQAR, dobra organizacija obiska panela ENQA, uspešna prenova Meril za .., objava poročil strokovnjakov na spletu, mednarodna umestitev agencije, korektno samoevalvacijsko poročilo 2013.

Delo in delovni pogoji - Delo na informacijskem sistemu, prilagodljiv delovni čas, sproščeno vzdušje, dogovori o delu, možnost dela od doma, samostojnost pri vodenju postopkov, dostopnost do vodstva, redni sestanki, delo brez pritiskov.

Svet agencije - Popis praks odločanja sveta in razprava o tem

Direktor- Redni obiski direktorja na visokošolskih inštitucijah

Primeri slabih praks:

Agencija - Anonimke in pozivi, ki so bili brez osnove in vzamejo agenciji ugled in čas pri dokazovanju nasprotnega, počasnost pri uresničevanju nalog iz akcijskega načrta, premalo promocije agencije med študenti, premalo posvetov, konferenc z deležniki, prepočasna realizacija dogovorov, odgovornost za delo se preveč koncentrira v majhni skupini sodelavcev kar povzroča neučinkovito in netransparentno delovanje agencije, agencija naj bi postajala neučinkovit in nekoristen akter v visokem šolstvu, premajhna lojalnost agenciji, uhajanje informacij.

Zaposleni - Slabo obveščanje zaposlenih, premajhno vključevanje sodelavcev v strateške in vsebinske naloge agencije, preveč svobode pri delovnem času, preveč "demokracije" pri opravljanju dela, neenakomerna delovna obremenitev.

Direktor - Premehko vodenje agencije, popuščanje zaposlenim, neupoštevanje odločbe Računskega sodišča, nekateri delovni procesi niso definirani, komunikacijski šumi, neprepoznavanje težav, netransparentno delovanje vodstva, prepočasno delovanje vodstva, neukrepanje vodstva in težave se poglobljajo, včasih neopravičen povečan obseg dela, uravnilovka.

Svet agencije - Nestrokovno delovanje sveta, prevečkrat padejo odločbe na pritožbenih postopkih, premajhno sodelovanje članov sveta pri pripravi in pisanju odločb

Strokovnjaki - Včasih premalo rigorozno delovanje skupin strokovnjakov, arbitrarnost in nedoslednost odločanja.

Možne predlagane spremembe:

Agencija - Sektorska ureditev vodenja, uvedba vodij sektorjev, razpršitev odgovornosti, uvedba "human resource management", izboljšati odnose na agenciji, boljša organiziranost, transparentnost in učinkovitost, točna dodelitev vlog, večja pripadnost agenciji, izdelati strategijo 2015-2020, agencija naj opravlja tudi analitične in raziskovalne naloge.

Zaposleni - Vključitev mlajših v strateške in vsebinske naloge agencije, večja informiranost vseh zaposlenih, enakomernejša porazdelitev dela, bolj učinkovito delovanje, večja aktivnost sodelavcev na delovnih sestankih, nujna prisotnost na rednih sestankih in sejah sveta, v mednarodne komisije delegirati zanesljive sodelavce, več pravnega

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

- znanja in več strokovnih sestankov, poenotenje dela strokovnih sodelavcev.
- Direktor - Odločnejše vodenje, enakomerna porazdelitev dela, ustrezno nagrajevanje delavcev, vodenje naj postane bolj ljudsko in demokratično, krajši in bolj učinkoviti sestanki, boljše obveščanje.
- Strokovnjaki - Več posvetov za strokovnjake, poenotenje dela strokovnjakov,
Svet agencije - Bolj strokovno odločanje sveta, večje in aktivnejše sodelovanje članov sveta pri pisanju odločb, boljše obveščanje o spremembah študijskih programov.
- Razno - Prepogoste spremembe so včasih kontraproduktivne - agencija je mlada in potrebuje čas.

Kaj me pri delu obremenjuje?

Vsekakor najbolj pogost odgovor - delo, ki ga opravljam me veseli in nič me ne obremenjuje. Ostalo pa :

Odnosi v kolektivu- napeti, slabi odnosi med sodelavci in slabe delovne razmere na agenciji, komunikacijski šumi, vtikanje drugih v delo posameznikov, prevelika delovna obremenitev, nehomogenost-nesolidarnost-nepovezanost-nelojalnost.

Delo- Pisanje negativnih odločb, ustne obravnave (primernejše bi bila pisna zahteva za dopolnitev), zamujanje strokovnjakov z roki, neizročanje spisov v arhiv, počasnost spreminjanja zakonodaje, neustrezna svetloba in temperatura.

Iz razgovorov in izpolnjenih vprašalnikov je razvidno, da se delijo odgovori v splošnem v dve veliki skupini - na odgovore sodelavcev zaposlenih za nedoločen čas in na odgovore sodelavcev zaposlenih za določen čas in financiranih iz ESS sredstev. Četudi so redni ponedeljkovi sestanki namenjeni tudi postavljanju vprašanj in neformalnemu razgovoru, teh izmenjav mnenj na sestankih skoraj ni.

Direktor redno deluje kot presojevalec v EUA IEP (Evropsko združenje univerz-institucionalna programska evalvacija). V letu 2014 je sodeloval pri evalvaciji Univerze Cirila in Metoda v Skopju, Makedonija. Direktor je bil izvoljen za podpredsednika CEENQA in v izvršni odbor ECA.

V decembru 2014 je direktor skupaj s Poljsko (koordinator), Portugalsko in Bolgarsko agencijo in drugimi partnerji (med drugimi tudi UL in UNG) podpisal dvoletni Erasmus+ projekt EIQAS (Enhancing Internal Quality Assurance Systems).

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

PRIKAZ URESNIČEVANJA NALOG PO POGLAVJIH IZ DELOVNEGA NAČRTA AGENCIJE ZA LETO 2014

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

A) AKREDITACIJE VISOKOŠOLSkih ZAVODOV IN ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV TER EVALVACIJE VIŠJIH STROKOVNIH ŠOL (2014) 2014)

1. IZVEDBENI CILJ: AKREDITACIJE IN EVALVACIJE					
1. aktivnost: akreditacije v visokem šolstvu					
Naloga	Izvedba in odgovornost	Prejete vloge v 2014	ObraVnavane vloge v 2014	Predvideno število vlog v 2015	Opombe
Prva akreditacija študijskih programov	sektor za kakovost/ Svet agencije	13	22	15	
Podaljšanje akreditacije študijskih programov		150	85	238	
Prva akreditacija visokošolskih zavodov		1	4	2	
Podaljšanje akreditacije visokošolskih zavodov		5	4	12	
Preoblikovanje visokošolskih zavodov		1	2	1	
Vloge, že vložene v letu 2014		76*	/	156	*prejete 2013
2. aktivnost: evalvacije višjih strokovnih šol					
Naloga	Izvedba in odgovornost	Prejete vloge v 2014	ObraVnavane vloge v 2014	Predvideno število vlog v 2015	Opombe
Zunanje evalvacije višjih strokovnih šol	sektor za kakovost/ svet agencije	7	15	6	

Opomba: V preglednici niso upoštevane vloge za spremembe študijskih programov. Po Zakonu o uravnoteženju javnih financ (ZUJF, Ur.l. RS, št. 40/2012) lahko samostojni visokošolski zavod spreminja obvezne sestavine študijskih programov po enakem postopku, kot se sprejemajo. Univerza obvezne sestavine študijskih programov spreminja sama. O spremembah obveznih sestavin študijskih programov univerza samo seznani agencijo v 30 dneh od njihovega sprejema. Te spremembe agencija upošteva pri podaljšani akreditaciji študijskih programov.

Pri podatkih o predvidenem številu vlog v letu 2015 za prve akreditacije študijskih programov in visokošolskih zavodov ter preoblikovanje zavodov gre zgolj ocene. Pri razlikah v številu prejetih in obravnavanih vlog je potrebno upoštevati, da vloge prihajajo tekom celotnega koledarskega leta, še posebej vloge za podaljšanje akreditacije študijskih programov (rok oddaje 30. september). Tako je njihova obravnava lahko zaključena šele v naslednjem koledarskem letu.

Pojasnila:

Seznam evidenc akreditiranih visokošolskih zavodov in študijskih programov je javno objavljen na spletni strani agencije <http://www.nakvis.si>, in sicer v treh povezavah

- [Javna evidenca akreditacij študijskih programov 2004 do 2010](#)
- [Javna evidenca študijskih programov, akreditiranih po 1. marcu 2010](#)
- [Načrt ponovnih akreditacij in javna evidenca akreditacij visokošolskih zavodov](#)

Dodatno MIZŠ objavlja Razvid visokošolskih zavodov in njihovih študijskih programov

http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/sektor_za_visoko_solstvo/razvid_visokosolskih_zavodov/

Akreditacije v visokem šolstvu

Sistem zagotavljanja kakovosti v visokem in višjem šolstvu

1. Akreditacijski postopki v visokem šolstvu

Podelitev oziroma podaljšanje akreditacije visokošolskih zavodov in študijskih programov je temeljna dejavnost agencije. Gre za zunanji sistem zagotavljanja kakovosti zaradi nenehnega izboljševanja visokošolskega izobraževanja in omogočanja kakovostne izobrazbe. Agencija je v letu 2014 zaključila **157** akreditacijskih oziroma evalvacijskih postopkov, od tega je:

- podelila akreditacijo **22** študijskim programom (prve, druge in tretje bolonjske stopnje);
- podaljšala akreditacijo **85** študijskim programom;
- podelila akreditacijo **4** visokošolskima zavodoma;
- sprejela **2** preoblikovanji visokošolskih zavodov;
- podaljšala akreditacijo **4** samostojnim visokošolskim zavodom;
- izvedla **30** postopkov za spremembe študijskih programov in **10** postopkov za spremembe visokošolskih zavodov.

Poleg tega v zakonskih rokih potekajo postopki še za akreditacijo **169** študijskih programov ter **10** akreditacijskih postopkov vezanih na visokošolske zavode.

2. Zunanje evalvacije višjih strokovnih šol

V letu 2014 je agencija opravila **11** evalvacijskih obiskov, predvidenih v načrtu za leto 2013, ki ga je sprejel Svet agencije (v načrtu za zunanjo evalvacijo za leto 2013 je bilo predvideno 15 zunanjih evalvacij višjih strokovnih šol) in končala postopke, začete v letu 2012.

Od 11 postopkov v letu 2014 je agencija v **9** primerih potrdila, da višja strokovna šola dosega z zakonom predvidene standarde, v dveh primerih pa ne.

Končani postopki od 1. 1. 2012 - 31. 12. 2012 in do 31.12.2013

Agencija je v obdobju od 1.1.2012 do 31.12.2014 končala

$212+150+157 = \mathbf{519}$ akreditacijskih oziroma evalvacijskih postopkov, od tega je:

- podelila prvo akreditacijo $93+37+22=\mathbf{152}$ študijskim programom (prve, druge in tretje bolonjske stopnje);
- podaljšala akreditacijo $68+71+85=\mathbf{224}$ študijskim programom;
- podelila prvo akreditacijo $6+2+4=\mathbf{12}$ visokošolskim zavodom;
- podaljšala akreditacijo $1+18+4=\mathbf{23}$ visokošolskim zavodom;
- akreditirala spremembe $44+22+40=\mathbf{106}$ študijskih programov.

V letu 2014 so bile tri izredne zunanje evalvacije.

Delovanje sveta v letu 2014 ni bilo omejeno samo na sprejemanju odločitev o akreditacijah in podaljševanju akreditacij. Na sejah (od 75. do 86) je svet tudi:

- 88 imenoval skupine strokovnjakov
- 12 vrnil poročila skupinam strokovnjakov in jih prosil za dodatno mnenje
- 14 pozval vlagatelje k dopolnitvam vloge
- 6 poslal vložene pritožbe pritožbeni komisiji v odločanje
- 2 odločil, da se skliče ustna obravnava
- 1 ustavil postopek zunanje evalvacije

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

V register strokovnjakov za obdobje petih let je na pobudo sveta bilo vpisanih 26 strokovnjakov in devet študentov s statusom.

Osnovno dejavnost agencije je ob nedodelani zakonodaji in ob negotovem financiranju v prihodnjem letu 2015 vse težje izvajati.

B) VZPOSTAVITEV CELOVITEGA INFORMACIJSKEGA SISTEMA AGENCIJE (dejavnost že iz akcijskega načrta za 2013)

Pot razvoja informacijskega sistema agencije je bila naslednja. Spomladi leta 2014 naj bi bilo opravljeno javno naročilo (priprava razpisne dokumentacije, izdelava elaborata, izbira izvajalca), elektronski obrazec pa naj bi bil pripravljen v letu 2015.

Prestavitev dokončne vzpostavitve celovitega informacijskega sistema agencije v leto 2015 naj ne bi slabo vplivala na delovni proces, saj so se elektronski obrazec za oddajo vlog za akreditacije in zunanje evalvacije ter druge spletne aplikacije že posodobile tako, da pri delu ni bilo večjih težav. Se pa zavedamo pomembnosti informacijskega sistema za bodoče delovanje agencije. Predvsem bo uporaben pri pripravi preglednih poročil. Zavedamo se tudi kritik vlagateljev vlog.

V letu 2014 smo pripravili ustrezno dokumentacijo. V letu 2014 smo uspešno izvedli razpis za izbor izvajalca izgradnje informacijskega sistema v skladu z določili Zakona o javnem naročanju (ZJN-2). V septembru je bilo na agenciji javno odpiranje ponudb za izgradnjo in vzdrževanje informacijskega sistema agencije. Do roka so prispele 4 ponudbe. Najcenejša je znašala 100.000,00 EUR, najdražja pa 150.000,00 EUR. Ocenjena vrednost projekta je znašala 160.000 EUR.

Po razpisu je sledil podpis pogodbe z izbranim izvajalcem Optilab d.o.o. in dela na razvoju informacijskega sistema so se začela konec leta 2014 in bodo končana predvidoma avgusta 2015. Podpisana je bila pogodba za vzpostavitev informacijskega sistema agencije v vrednosti 100.000 EUR. Na izbiro izvajalca se ni nihče pritožil. Vse aktivnosti je vodil sodelavec agencije Andrej Krček.

Presoja uspešnosti pri doseganju cilja (uresničevanju nalog)

aktivnost: Vzpostavitev celovitega informacijskega sistema		
Naloga	Izvedba in odgovornost	Naloga opravljena DA/NE/ DELNO
Priprava razpisne dokumentacije.	strokovna služba/ direktor	da
Objava javnega razpisa in izbira izvajalca.		da
Sodelovanje pri oblikovanju in aplikaciji podpornega informacijskega sistema.		da
Povezanost s sistemom e-VŠ.		delno; v usklajevanju

Zastavljen cilj za leto 2014 je bil v celoti dosežen. Cilj vzpostavitve prenovljenega celovitega informacijskega sistema je učinkovitejše, racionalnejše in kakovostnejše delo, poenostavitev akreditacijskih in evalvacijskih postopkov ter drugih delovnih procesov na agenciji. Poenostavilo se bo tudi zbiranje podatkov in priprava končnih poročil.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

C) VKLJUČITEV V ENQA

Podroben potek včlanitve v ENQA je opisan že pri delovanju sveta agencije v prejšnjem poglavju. Agencija je izpolnila oba bistvena strateška cilja svojega razvoja do leta 2016 (vpis v EQAR in včlanitev v ENQA).

Agencija je vpisana v register zaupanja vrednih evropskih agencij EQAR www.eqar.eu (oktober 2013 do 31. julija 2018) in sedaj je tudi polnopravna članica ENQA www.enqa.eu (marec 2015 do 6. marca 2020).

Podrobnosti o odločitvah so podani v priloženih dveh dokumentih:

http://www.eqar.eu/fileadmin/agencyreports/2013_05_SQAA_ApprovalDecision.pdf

http://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/03/Letter-ENQA-to-SQAA_180315.pdf

Celotno poročilo o zunanji evalvaciji agencije s priporočili so v dokumentih:

http://www.eqar.eu/fileadmin/agencyreports/SQAA_External_Review_Report.pdf

<http://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/03/Review-report-of-the-SQAA.pdf>

Obe zunanji evalvaciji dajeta mnenje o delovanju agencije ob izpolnjevanju 16 zahtevanih evropskih standardov (ENQA ESG Part 2 in 3). Izpolnjevanje standardov se oceni takole: - deluje popolnoma v skladu (fully compliant), deluje pretežno v skladu (substantially compliant), deluje delno v skladu (partially compliant), ne deluje v skladu (non-compliant). Večina "izpolnjevanja pogojev" mora biti označena z "pretežno - substantially compliant".

Ocene zunanjih evalvacij agencije za 16 standardov so bile:

	EQAR evalvacija (2013)	ENQA evalvacija (2014)
popolnoma izpolnjuje	7	10
pretežno izpolnjuje	8	6
delno izpolnjuje	1	1
ne izpolnjuje	0	0

Obe poročili vsebujeta dobronamerna priporočila agenciji za boljše delovanje, vendar je potrebno omeniti standarda, ki jih agencija le delno izpolnjuje. Zahtevo EQAR smo že izpolnili, in javno objavljamo vsa končna poročila skupin strokovnjakov. Kmalu bomo prešli tudi na objavo odločitev o akreditaciji. Problematično pa je izpolnjevanje standarda 3.4, ki zahteva od agencije izkazovanje dolgoročnega stabilnega financiranja in je vezan tudi na kadrovske strukturo agencije. O izpolnjevanju tega standarda smo se dogovarjali z MIZŠ, Državnim zborom (SMC) in MF. Pogovori potekajo tudi v letu 2015. Vendar se čas počasi izteka.

D) PRENOVA STRATEGIJE AGENCIJE IN CILJI OD 2014-2016

Naloge v delovnem načrtu za 2014 so bile opredeljene ob upoštevanju strateških ciljev agencije iz Strategije razvoja agencije za obdobje 2011 – 2016, ki jih je sprejel Svet agencije že novembra 2011. Delovanje agencije je bilo usmerjeno pretežno na:

1. vzpostavitev in nadaljnji razvoj sistema zagotavljanja kakovosti agencije (predvsem vzpostavitev informacijskega sistema)
2. preoblikovanje sistema zagotavljanja kakovosti v visokem in višjem šolstvu ter
3. sodelovanje pri razvoju visokega šolstva v Sloveniji
4. prepoznavnost agencije agencije v mednarodnem prostoru

Pričujoča aktivnost kot tudi one v točkah E) in F) so bile načrtovane za drugo polovico leta 2014 in jih nismo v celoti izpolnili.

V štiriletnem obdobju delovanja agencije smo ugotovili, da smo si zadali v akcijskem in v načrtu za delo preveč aktivnosti in ciljev. Pri delovanju same agencije pride tudi do dodatnih občasnih časovno zahtevnih zadolžitev (izpolnjevanje zaprosil računskega sodišča, spreminjanje zakona o visokem šolstvu - 2 krat). Ker agencija še nima informacijskega sistema smo samo za potrebe računskega sodišča pripravili npr. 16 poglavij, 38 strani besedila in 330 prilog in podobnih je še 4 manjših zaprosil.

Zato možno prenovo Poslanstva in Vizije agencije in določitev strateških ciljev agencije 2014-2016 z upoštevanjem ReNPVŠ11-20 premikamo v leto 2015.

E) SISTEM OBVEŠČANJA DELEŽNIKOV O AKTIVNOSTIH AGENCIJE

Podobno velja tudi za to poglavje. Vzpostavitev učinkovitega sistema obveščanja deležnikov o pomembnih dogodkih, dobrih praksah in spremembah aktov agencije bo zamaknjeno v leto 2015.

Vendar je treba opozoriti na dejstvo, da agencija redno in sproti odgovarja na vsa aktualna vprašanja, ki jih sprejme na elektronski naslov info@nakvis.si. To pa niso samo vprašanja deležnikov ampak tudi širše javnosti. Za odgovore smo zadolžili enega izmed sodelavcev agencije.

O pomembnih dogodkih sklicuje agencija tudi novinarske konference.

Ne nazadnje pa agencija vzdržuje svoj "twitter" naslov @nakvis, kjer je povezana tudi z drugimi institucijami kot npr. @ceenqa @ENQAtwt @ESUtw @ECA_association. Na tem "twitter" naslovu je trenutno 692 sporočil (tvitov), sledimo 292 naslovnikom in @nakvis-sporočila prebira 89 redno udeležencev - tudi trije nekdanji ministri.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

F) USPOSABLJANJE ČLANOV SVETA IN STROKOVNJAKOV

"You cannot teach a man anything, you can only help him find it within himself." - G. Galilei
"I never teach my pupils, I only attempt to provide the conditions in which they can learn." -
A. Einstein

O usposabljanju članov sveta so mnenja deljena, usposabljanje strokovnjakov pa je na agenciji že utečena praksa in je opisana v poglavju o delovanju sveta agencije.

O usposabljanje članov sveta je povprašalo tudi računsko sodišče. Ker tega nismo formalno izvedli, je direktor s tem kršil deseti odstavek 51.h člena ZViS. Novi člani sveta agencije se usposabljujejo z delom. Res da se člani sveta agencije niso udeležili formalnega usposabljanja - vendar verjamem, da deležniki sami poskrbijo, da izberejo s svojimi postopki primerne kandidate za člane sveta agencije, ki vedo s kakšno tematiko se Svet agencije ukvarja. Med člani sveta so nekdanji rektorji, ministri in drugi ugledni državljani. V juniju leta 2013 so se zamenjali le 4 člani sveta.

Vsi člani sveta so ob začetku mandata prejeli Navodila pri delu agencije-junij 2013 in občasno prejemajo aktualno dokumentacijo v zvezi z evalvacijami in akreditacijami. To smo posredovali tudi računskemu sodišču. Vsako leto se tudi ocenjuje delo sveta agencije in delo posameznih članov.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

FINANČNI VIRI

REALIZACIJA DRŽAVNEGA PRORAČUNA AGENCIJE ZA LETO 2014

PP	Politika / Glavni program / Podprogram / Proračunska postavka	Sprejeti proračun 2014 (v EUR)	Veljavni proračun 2014 (v EUR)	Realizacija proračuna 2014 (v EUR)	Delež realizacije proračuna v veljavnem proračunu
1	2	3	4	5	6 = 5 / 4
	02 – Visoko šolstvo, znanost, tehnologija in informacijska družba				
	0201 – Visoko šolstvo				
	020101 – Visokošolsko izobraževanje				
9885	Plače	314.366,38	306.356,55	304.464,57	99 %
9886	Materialni stroški	143.221,27	133.878,12	133.878,12	100 %
9887	Investicije	2.000,00	1.157,07	1.157,07	100 %
9888	Kakovost visokega šolstva	34.391,76	32.663,77	32.079,35	98 %
9889	Kakovost, konkurenčnost in odzivnost visokega šolstva – ESS – 07-13 – EU	*794.106,55	*794.106,55	626.907,76	78,95 %
9890	Kakovost, konkurenčnost in odzivnost visokega šolstva – ESS – 07-13 – slovenska udeležba	*140.136,45	*117.136,45	110.535,81	94,36 %

* Na začetku leta 2014 je bila višina sprejetega in veljavnega proračuna pri sredstvih ESS 1.332.500 EUR (9889=1.132.625 EUR in 9890=199.875 EUR). Po rebalansu 2014 se je sprejeti in veljavni proračun znižal na 934.243 EUR (9889=794.106,55 EUR in 9890=140.136,45 EUR). Za tem so se sredstva na proračunski postavki 9890 zmanjšala na 117.136,45 EUR s prerazporeditvijo sredstev v splošno proračunsko rezervo v višini 23.000 EUR. Sprejeti proračun je bil tako ob koncu leta 2014 934.243 EUR (9889=794.106,55 EUR in 9890=140.136,45 EUR), veljavni proračun pa je znašal 911.243 EUR (9889=794.106,55 EUR in 9890=117.136,45 EUR).

n.a.k.v.i.s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s.q.a.a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Realizacija **razpoložljivih proračunskih sredstev** (plače, materialni stroški, investicije, kakovost visokega šolstva) sprejetega proračuna Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu je v letu 2014 znašala **99 %** (leta 2013 je bila 100 %).

99 % realizacija razpoložljivih proračunskih sredstev je nastala zaradi:

- Zakona o spremembi in dopolnitvah zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 46/2013, 25/2014 – ZFU, 50/2014 in 95/2014 – ZUPPJS15)
- rebalansa v mesecu oktober 2014,
- zaradi učinkovite porabe pavšala - določeni stroški so se lahko šteli kot posredni stroški v okviru izvajanja projekta ESS.

Realizacija razpoložljivih sredstev iz evropskih skladov ESS je v letu 2014 na PP 9889 znašala **78,95 %**, na PP 9890 pa **94,36 %**.

Takšna realizacija sredstev ESS je nastala zaradi:

- nedokončane informatizacije agencije

Če poleg razpoložljivih proračunskih sredstev upoštevamo še sredstva ESS, je realizacija sprejetega proračuna v letu 2014 znašala 87 % (leta 2013 je bila 91,8 %).

Agencija je opravila večino najpomembnejših nalog iz delovnega načrta za leto 2014, in sicer v skladu s strateškimi cilji in usmeritvami ter ob upoštevanju opisnih kazalcev, določenih v obrazložitvi rebalansa državnega proračuna:

- izvajanje evalvacijskih in akreditacijskih postopkov za visoko šolstvo;
- izvajanje zunanjih evalvacij višjih strokovnih šol;
- ohranitev članstva v reprezentativnih evropskih organizacijah;
- včlanjena je v EQAR in opravila je zunanjo evalvacijo za ENQA ter
- aktivno dela na vzpostavitvi enotnega informacijskega sistema agencije-delno
- aktivno sodeluje pri razvoju slovenskega visokošolskega sistema.

Agencija je tudi v letu 2014 nadaljevala z intenzivnim preverjanjem učinkovitosti in uporabnosti vzpostavljenega sistema zunanjega preverjanja kakovosti visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol, v postopku samoevalvacije je presojala tudi ustreznost in uporabnost akreditacijskih in evalvacijskih postopkov ter meril pri deležnikih. Na podlagi ugotovitev so bili pripravljene predlogi prečiščenih in prenovljenih meril za akreditacijo in evalvacijo in tudi sistem usposabljanja strokovnjakov.

V začetku leta 2014 je agencija izvedla drugo usposabljanje kandidatov za vpis v register strokovnjakov po prenovljenem programu usposabljanja. Usposabljanja se je udeležilo 36 kandidatov. Splošno mnenje o izvedbi usposabljanja je bilo zelo dobro. Izvajalci so upoštevali nasvete in pripombe sveta agencije, povabljen je bil le en tuj strokovnjak in ni bilo podvajanja vsebin.

Sodelavci agencije tudi redno sodelujejo pri usposabljanju študentov-presojevalcev kakovosti na sedežu ŠOS ter se udeležujejo povabil z visokošolskih zavodov.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

V letu 2014 je agencija prejela negativno mnenje Računskega sodišča o poslovanju v letu 2011 in morala izvesti 3 popravljalne ukrepe. V porevizijskem poročilu je Računsko sodišče 2 od 3 ukrepov ocenila za ustrezna, eden pa je bil po mnenju računskega sodišča neustrezen. Tako je bila ugotovljena kršitev dobrega poslovanja agencije in svetu agencije je bilo naloženo, da izvede dodatni popravljalni ukrep. Do njega je prišlo zaradi kolizije v zakonodaji - gre za neusklajenost Zakona o visokem šolstvu in Sklepa o ustanovitvi agencije. Računsko sodišče je naročilo tudi Vladi RS, da uskladi zakonodajo v izogib napačnega tolmačenja.

V letu 2014 je Računsko sodišče začelo na agenciji novo revizijo učinkovitosti postopkov evalviranja, akreditiranja ter podeljevanja koncesij pri zagotavljanju kakovosti in raznovrstnosti študijskih programov od 1. januarja 2010 do junija 2014.

Prestavitev dokončne vzpostavitve celovitega informacijskega sistema agencije v leto 2015 ne bo slabo vplivala na delovni proces agencije tako, da pri delu ne pričakujemo večjih težav. Se pa zavedamo pomembnosti informacijskega sistema za bodoče delovanje agencije, še posebej, ker bo usklajen z eVŠ na MIZŠ in MJU in ne bo več podvajanja vnašanja podatkov.

V spodnji razpredelnici pa so podatki za agencijo, ki je neposredni nevladni proračunski porabnik, v letih 2012, 2013, 2014.

Integralna sredstva: zagotavljajo plače direktorju in 9 zaposlenim za nedoločen čas.

ESS sredstva (do 31.10.2015): zagotavljajo plače 13 zaposlenim za določen čas in stroške vseh evalvacij (akreditacij) in pritožb.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

PRIMERJAVA PORABLJENIH SREDSTEV AGENCIJE (v eurih) V LETIH 2012, 2013, 2014

		Leto 2012	Leto 2013	Leto 2014
	INTEGRALNA SREDSTVA			
1	Plače	343.976	295.849	304.464
2	Materialni stroški	174.151	130.770	133.878
3	Investicije	12.525	1.828	1.157
4	Sejnine sveta	75.300	38.000	32.079
	1+2+3+4	605.952	466.447	471.578
	ESS SREDSTVA			
5	Plače	253.379	287.700	307.211
6	Stroški akreditacij	432.369	539.618	425.246
7	Investicije	3.747	7.349	4.987
	5+6+7	689.495	834.667	737.444
	SKUPNA PORABA	1.295.447	1.301.114	1.209.022
	1+2+3+4+5+6+7			

Nacionalni program visokega šolstva 2011-2020 nalaga agenciji izredno število nalog, hkrati pa je v 20. ukrepu zapisano: "NAKVIS bo razvil in nenehno posodabljal zunanji sistem zagotavljanja kakovosti ter pri tem vključeval vse visokošolske deležnike

- Pojasnilo: NAKVIS bo oblikoval in posodabljal zunanji sistem zagotavljanja kakovosti v celoti skladno z evropskimi standardi in smernicami za kakovost v visokem šolstvu.
- Financiranje ukrepa: Od leta 2015, ko se izteče (so)financiranje NAKVIS iz projekta Evropskega strukturnega sklada, bo za NAKVIS namenjenih okvirno 6 milijonov evrov na leto iz proračunskih sredstev ter zagotovljena ustrezna rast sredstev glede na obseg dela in zahtevnost delovanja." – konec citata.

Trenutno agencija financira vse dejavnosti (plače, akreditacije, materialne stroške, zunanje strokovnjake, minimalne investicije, Svet agencije, pritožbeno komisijo) s približno 1,2 milijona EUR na leto. Če bi od napovedanih 6 milijonov evrov iz ReNPVŠ11-20 v letu 2015 (ko predvidoma poidejo sredstva ESS) dobila le tretjino sredstev (to je 2 milijona EUR), bi lahko kakovostno delala še naprej. Če teh sredstev ne bo, bo tako delo agencije onemogočeno in podelitev akreditacij bo vprašljivo.

Priprava finančnega načrta za leti 2014 in 2015

Dne 25. 7. 2013 je bil izdan sklep vlade, kateremu so bili priloženi okvirni limiti za pripravo predloga sprememb proračuna RS za leto 2014 in predloga proračuna RS za leto 2015. Po pregledu finančnega stanja in okvirnih limitov smo ugotovili, da bi bilo z navedenim razrezom proračunskih odhodkov za leti 2014 in 2015 močno ogroženo delovanje agencije, ter o tem obvestili MF. Predvidena integralna sredstva proračuna agencije za leto 2014 so se namreč od rebalansa 2013 zmanjšala za dodatnih 8 %. V letu 2013 so zadoščala le zato, ker so se določeni stroški lahko šteli kot posredni stroški v okviru izvajanja projekta (sredstva ESS). Projekt ESS se bi iztekel 31. 10. 2014, vendar je bil na srečo v juniju podaljšan do 31. 10. 2015. Hkrati so bile podpisane vse pogodbe s sodelavci za določen čas do avgusta 2015.

V skladu s splošnim finančnim stanjem v Republiki Sloveniji smo tudi na agenciji sprejeli vrsto ukrepov, s katerimi smo znižali stroške porabe integralnih sredstev že ob rebalansu leta 2012 in tudi v začetku leta 2013 (predvsem smo se omejili na izplačevanje le nujnih fiksnih mesečnih izdatkov, nismo sklepali dodatnih pogodb, kot je na primer varovanje prostorov, zavarovanje pohištva, računalniške in ostale opreme, agencija nima vzpostavljenega alarmnega sistema). Nimamo niti sredstev na integralnem delu, da bi opravili zunanjo revizijo finančnega poslovanja.

Po usklajevalnem sestanku na MF 13. septembra 2013 z državno sekretarko in njeno ekipo in zahvaljujoč dejstvu, da se je financiranje ESS projekta podaljšalo do 31. oktobra 2015, naj bi bila finančno vzdržna proračuna agencije za leti 2014 in 2015. To bi veljalo ob predpostavki, da ne bo vmes restriktivnih rebalansov proračuna RS, v kar pa je težko verjeti. Seveda pa je brez dodatnih ukrepov ogroženo stabilno financiranje delovanja agencije po letu 2015.

Eden izmed pogojev za sprejem v ENQA je tudi izpolnjevanja 3.4 standarda ESG . Ta pravi, da naj imajo agencije ustrezna in zadostna sredstva, tako človeška kot finančna, za učinkovito organiziranje in izvajanje postopka/postopkov zunanjega zagotavljanja kakovosti, poleg tega pa tudi zadostna sredstva za razvoj procesov in postopkov. To naj bi bilo zagotovljeno dolgoročno.

Agencija je v Izjavi o oceni notranjega nadzora javnih financ ponovno poudarila tveganje, ki ga pač še ne obvladuje dovolj: "Boji se nadaljnjega zmanjšanja sredstev za delo agencije in si bo prizadevala za ohranitev sredstev v letih 2013, 2014 ter za zagotovitev proračunskih sredstev od leta 2015 naprej, ko se bo iztekel projekt ESS. Vsak rebalans in spremembe proračuna to finančno tveganje še dodatno povečajo – čeprav je obveznost stalnega financiranja agencije zapisana v ZViS in v ReNPVŠ 2011-2020. V ReNPVŠ 2011-2020 je dodatno zapisano, da bo agencija dobila 6 mio EUR iz proračuna, trenutno opravlja delo le z 1,2 mio EUR na leto (od tega je integralnih cca. 40 % sredstev vsako leto manj). Agencija je bila v letu 2013 vpisana v EQAR, eden izmed pogojev vpisa je stabilno dolgoročno financiranje – če tega pogoja ne bo izpolnjevala, ji lahko grozi izbris iz registra. Podoben komentar je pri včlanitvi v ENQA, standard ENQA ESG 3.4 izpolnjuje le delno in bo o njem morala poročati v ENQA v marcu 2016".

KADRI

Kadri so načrtovani v kadrovskem načrtu agencije za zaposlitve, ki se financirajo iz proračunskih sredstev, v projektni dokumentaciji ESS pa za zaposlitve, ki se financirajo iz sredstev ESS.

Ob koncu leta 2014 je bilo na agenciji 24 zaposlenih: direktor in 6 zaposlenih v sektorju za splošne zadeve ter 17 zaposlenih v sektorju za kakovost. V letu 2014 se je število zaposlenih od leta 2013 povečalo za enega strokovnega sodelavca (za nadomeščanje začasno odsotne javne uslužbenke, zaradi porodniškega dopusta).

Ob koncu 2014 sta dva zaposlena zapustila agencijo.

Agencija je opravila večino nalog iz delovnega načrta za leto 2014, za dosego teh ciljev pa so bili zaposleni velikokrat preveč obremenjeni.

V prihodnje si bo treba še naprej prizadevati za večje število zaposlenih, izboljšanje organizacije dela, novo sistemizacijo, za napredovanja pa tudi spremembo ZViS (predvsem prehod na institucionalno evalvacijo), kar bo povzročilo, da agenciji ne bo treba več voditi akreditacijskih in evalvacijskih postopkov prevelikega števila študijskih programov na leto.

S sedanjo kadrovsko zasedbo je poleg drugih nujnih nalog – mednarodno sodelovanje, sodelovanje z deležniki, razvojno delo, precejšnje število pritožb ipd. – skoraj nemogoče opraviti toliko dela, ne da bi bili delavci pri tem preveč obremenjeni. Prizadevati si bo treba za pridobitev integralnih proračunskih sredstev za plače tistih delavcev, ki so do oktobra leta 2015 zaposleni po projektu ESS, kar je bilo napovedano in pojasnjeno že v Kadrovskem in finančnem načrtu za leti 2013 in 2014, ki ga je morala agencija poslati na MF.

Tudi v letu 2014 so potekali intenzivni pogovori s poslansko skupino SMC v Državnem zboru in z Ministrstvom za finance.

V začetku leta 2015 je direktor opravil letne delovne razgovore. Iz razgovorov in izpolnjenih vprašalnikov je razvidno, da se delijo odgovori v splošnem v dve veliki skupini - na odgovore sodelavcev zaposlenih za nedoločen čas in na odgovore sodelavcev zaposlenih za določen čas in financiranih iz ESS sredstev. Četudi so redni ponedeljkovi sestanki namenjeni tudi postavljanju vprašanj in neformalnim razgovorom, teh izmenjav mnenj na sestankih skoraj ni.

Načrt integritete

12. februarja 2014 je Komisija za preprečevanje korupcije KPK sprejela nove Smernice za izdelavo, uvedbo in izvajanje načrtov integritete (v nadaljevanju: Smernice). Veljati so začele 7.3.2014. V skladu z novimi Smernicami zavezancem za načrt integritete ni več potrebno na vsake dve leti ponovno oblikovati načrta integritete, temveč se tisti zavezanci, ki imajo že uveden načrt integritete, v skladu

s 23. členom Smernic, vključijo v elektronski register tveganj, v katerega sproti s spremembo okoliščin vključujejo tudi morebitne spremembe tveganj. V novih Smernicah je za vse zavezance predvideno tudi obvezno letno poročanje Komisiji za preprečevanje korupcije o izvedenih ukrepih iz načrta integritete (24. člen).

V letu 2014 je agencija svoj načrt integritete, ki ga je sprejela že v letu 2012, vključila v elektronski register tveganj ter na Komisijo za preprečevanje korupcije poslala Poročilo o izvedenih ukrepih iz načrta integritete za obdobje 2011-2014. V novembru 2014 je bila na agenciji imenovana tudi nov skrbnik načrta integritete (ki je hkrati tudi član delovne skupine za načrt integritete), v mesecu decembru pa nov član delovne skupine za načrt integritete. Zato je bila dne 8.12.2015 imenovana nova delovna skupina za načrt integritete, sklep št. 010- 1/2012/1, s katerim je bila imenovana prejšnja delovna skupina za načrt integritete, pa je bil istočasno preklican. Z imenovanjem nove delovne skupine je agencija izpolnila zahtevo iz 9. člena Smernic, po kateri naj bi se vsako leto tretjina članov delovne skupine zamenjala z novimi, saj je le na takšen način, s kroženjem zaposlenih v sestavi delovne skupine, možno zagotavljati prenos znanja pri oblikovanju in izvajanju načrta integritete.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

SKLEP

Leto 2014 je agencija udejanjala svoje poslanstvo: "Agencija skrbi za razvoj in delovanje sistema zagotavljanja kakovosti v slovenskem visokem šolstvu. Deluje vsebinsko in formalno odgovorno ter svetovalno do vseh deležnikov in udeležencev v terciarnem izobraževanju v skladu z evropskimi in svetovnimi smerni razvoja."

Poleg opravil, ki jih mora agencija opravljati v skladu z zakonom in drugimi akti, je stremela k vzpostavitvi boljšega in spodbudnejšega delovnega okolja, da bi lahko opravila številne in zahtevne naloge iz delovnega načrta. Januarja 2015 je bilo v Sloveniji 102 visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol, v razvid ministrstva pa je bilo vpisanih 937 študijskih programov, ki se izvajajo na visokošolskih zavodih.

Agencija je v letih 2014/2015 dosegla drugega izmed pomembnih strateških ciljev. Pridobila je polnopravno članstvo v ENQA. Od 17 ENQA ESG standardov (2. in 3.del) agencija po mnenju mednarodnih presojevalcev in izvršnega odbora ENQA deluje popolnoma (10), pretežno (6) in delno (1) v skladu z njimi. Problematičen je standard 3.4 - dolgoročno stabilno financiranje agencije.

Tako je agencija vpisana v register zaupanja vrednih agencij EQAR (2013) www.eqar.eu in je polnopravna članica ENQA (2015) www.enqa.eu .

Agencija si pridobiva večje zaupanje visokošolskih in višješolskih deležnikov in širše javnosti ter tudi dosega večjo prepoznavnost tako v slovenskem kot v mednarodnem prostoru. Nenehno si je prizadevala za izboljševanje lastne kakovosti, kar je temelj za učinkovit, z vsemi deležniki dogovorjen in splošno priznan sistem zunanjega zagotavljanja kakovosti v visokem in višjem šolstvu. Na žalost širša javnost spoznava dejavnost agencije ob slabih dogodkih v našem visokem šolstvu (neakreditirani programi, plagiatorstvo).

Leta 2014 je agencija stopila v peto leto svojega delovanja.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

SUMMARY

Slovenian Quality Assurance Agency for Higher Education SQAA (hereinafter: the agency) has performed its mission in 2014: " The Agency provides for development and operation of the quality assurance system in the Slovenian higher education area. It operates responsibly, both formally and contextually, and counsels all stakeholders and participants in tertiary education in line with European and global development trends."

Additionally to the tasks which the agency must perform in accordance with the law and other acts, striving for a better and more supportive working environment in order to be able to make numerous and challenging tasks from the work plan. There were 102 higher education institutions and higher vocational colleges in the register of the ministry with 937 accredited study programs in January 2015.

Agency in 2014/2015 achieved the second important strategic objectives. It gained full membership in ENQA. According to the report of international evaluators the executive committee of ENQA granted SQAA full membership in ENQA. The work of agency is fully compliant with 10, substantially compliant with 6 and partially compliant with 1 standard out of 17 ESG standards (Part 2 and 3). Partially is compliant with standard 3.4 - sustainable financing of the agency.

Thus, the Agency entered in the register of trusted agencies EQAR <http://www.eqar.eu> (2013) and is a full member of ENQA <http://www.enqa.eu> (2015).

The Agency acquired greater confidence of higher education institutions and between higher education stakeholders as well as in the general public, and also achieved greater visibility in the Slovenian area and internationally. Continuously sought to improve its quality, which is the basis for efficient, universally accepted system of external quality assurance in higher education agreed by all stakeholders. Unfortunately, the general public learns about the activity of the agency only from bad events in our higher education system (eg. non-accredited programs, plagiarism).

In 2014 the agency has entered the fifth year of its activities.

Dodatni viri:

(dosegljivi na spletni strani agencije)

Delovni in finančni načrt za leto 2014

Poslovno poročilo za leto 2014

Samoevalvacijsko poročilo za leto 2014

Zapisi internih sestankov delavcev agencije v letu 2014

Poročilo ENQA 2015

Pismo predsednika ENQA 2015

Svet agencije je soglašal s poročilom o delu in poslovanju agencije za leto 2014 na seji 21. maja 2015.

Zahvaljujem se prav vsem, ki so sodelovali pri pripravi pričujočega poročila o delu in poslovanju agencije v letu 2014.

dr. Ivan Leban,
maj 2014.